

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

**Genius loci turismu zvoleného regionu Evropy a světa s důrazem
na autenticitu - region Drážďany**

Bakalářská práce

Autor: Renata Petříková

Studijní obor: Management cestovního ruchu – německý jazyk

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc. - KRCR

Hradec Králové

Duben 2019

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 1.4.2019

Renata Petříková

Poděkování:

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu práce, doc. PaedDr. Jiřímu Štýrskému, CSc. za pomoc při zpracování bakalářské práce, za jeho cenné rady, připomínky, trpělivost a v neposlední řadě za ochotu, kterou projevil během průběžných konzultací. Dále bych chtěla poděkovat respondentům, kteří vyplnili dotazník a nakonec slečně Zuzaně Vondruškové za poskytnutí individuálního řízeného rozhovoru.

Anotace

Bakalářská práce na téma Genius loci turismu zvoleného regionu Evropy a světa s důrazem na autenticitu - region Drážďany se zabývá zhodnocením a vystihnutím genia loci v dané oblasti. Teoretická část je věnována popisu pojmů z oblasti cestovního ruchu. V práci jsou představeny obecné předpoklady CR, genius loci a autenticita. Praktická část je věnována informačnímu minimu regionu Drážďan, dále je představena konkrétní atraktivita a její vnímání genia loci. V práci je využito kvantitativního výzkumu, který byl použit v rámci dotazníkového šetření a kvalitativního výzkumu, který je aplikován v rámci individuálního řízeného rozhovoru. Výsledkem práce je interpretace genia loci v daném regionu a zjištění povědomí respondentů o geniu loci Drážďan. V reakci na to vznikají také doporučení pro cestovní kanceláře i návštěvníky této destinace.

Klíčová slova: Genius loci, Drážďany, autenticita, předpoklady cestovního ruchu

Annotation

Title: Genius Loci of tourism a selected region of Europe and the world with an emphasis on authenticity - the region of Dresden

The topic of this bachelor thesis is the Genius Loci of tourism in a selected region of Europe and the world with an emphasis on authenticity - the Dresden region deals with the assessment and specification of the genius loci in the chosen area. The theoretical part focuses on the description of terms from the area of tourism. This part introduces the general presumptions of tourism, genius loci and authenticity. In the empirical part of the thesis is basic information about the Dresden region. Also specific attraction and its genius loci are mentioned. This thesis employs quantitative research, which was used within a questionnaire, and qualitative research, which was used in a private interview. The result of the thesis is an interpretation of the genius loci of the chosen region and a survey concerning the respondents' awareness of the genius loci of Dresden. In response to the research, recommendations for travel agencies and visitors of the destination are made.

Key words: Genius Loci, Dresden, authenticity, presumption of tourism

Obsah

1	Úvod	1
1.1	Důvod výběru tématu práce	1
1.2	Práce a její rozdělení	1
2	Cíl práce a metodika zpracování	2
2.1	Cíl práce	2
2.2	Výzkumné otázky	2
2.3	Metodika zpracování	4
3	Literární rešerše	5
4	Teoretická část	6
4.1	Teoretické východisko	6
4.2	Genius loci	7
4.2.1	Genius Loci dle Norberga-Schulze	10
4.3	Autenticita	11
4.3.1	Autenticita vs. Inscenovanost	13
4.4	Předpoklady cestovního ruchu	15
5	Praktická část	18
5.1	Informační minimum	18
5.1.1	Informační minimum Německo	19
5.1.2	Informační minimum Sasko	20
5.1.3	Informační minimum Drážďany	22
5.2	Přírodní atraktivita Babisnauer Pappel	24
5.2.1	Poloha a historie stromu	25
5.2.2	Vzhled stromu	27
5.2.3	Genius loci a Babisnauer Pappel	28
5.3	UNESCO a Drážďany	30
5.3.1	Most Waldschlösschenbrücke	31
5.4	Sběr informací a průběh šetření výzkumu	33
5.5	Zpracování výsledků	34
5.5.1	Dotazníkové šetření	34
5.5.2	Individuální řízený rozhovor	45
6	Shrnutí výsledků	46

7	Závěry a doporučení	51
8	Seznam použitých zdrojů	55
8.1	Tištěné zdroje	55
8.2	Elektronické zdroje	57
9	Přílohy	59
9.1	Příloha č. 1 Dotazník	59
9.2	Příloha č. 2 Fotografie.....	63

Seznam obrázků

Obrázek 1: Typický návštěvník turistické destinace – Knížecí průvod	6
Obrázek 2: Pohled na historické Drážďany z břehu Labe.....	7
Obrázek 3: Atmosféra zasněžených "Brühlových teras"	9
Obrázek 4: Příklad masového CR - městské slavnosti Canaletto v Drážďanech	11
Obrázek 5: Příklad inscenování - podzimní trh Drážďany	13
Obrázek 6: Schéma obecných předpokladů cestovního ruchu	17
Obrázek 7: Přehledná mapa Saska	19
Obrázek 8: Babisnauer Pappel osamocen v krajině	25
Obrázek 9: Dub s vyhlídkou a Babisnauer Pappel r. 2018.....	29
Obrázek 10: Dub s vyhlídkou a Babisnauer Pappel r. 2008	29
Obrázek 11: Stavba mostu Waldschlösschenbrücke v Drážďanech	31
Obrázek 12: Dotazníková otázka č. 13.....	42
Obrázek 13: Dotazníková otázka č. 16.....	44
Obrázek 14: Krásy města v létě – vinice, Labská stezka a zámky	53
Obrázek 15: Knížka od Magdaleny Flügge o topolu	63
Obrázek 16: Cesta vedoucí k topolu	64
Obrázek 17: Most Balues Wunder/Modrý zázrak v Drážďanech	65
Obrázek 18: Podzimní Brühlovy terasy v Drážďanech.....	65
Obrázek 19: Pohled na park Grosser Garten.....	66
Obrázek 20: Pohled ze zámku Lingnerschloss na Labe a Drážďany.....	66

Seznam tabulek

Tabulka 1: Model inscenované autenticity	14
Tabulka 2: Údaje o vzhledu topolu.....	27

Seznam grafů

Graf 1: Návštěvnost města Drážďany	34
Graf 2: Zájem o návštěvu města	35
Graf 3: Pohlaví respondentů.....	36
Graf 4: Věk dotazovaných	37
Graf 5: Roční období návštěvy	38

Graf 6: Povědomí o pojmu Genius loci.....	39
Graf 7: Pocítění Genia loci v Drážďanech	40
Graf 8: Faktor a jeho vliv na atmosféru určitého místa.....	41
Graf 9: Návštěvnost památek	43

Seznam zkratk

CK – cestovní kancelář

CR – cestovní ruch

DE - Deutschland

1 Úvod

1.1 Důvod výběru tématu práce

Téma bakalářské práce bylo vybráno na základě poznatků a zkušeností ze života autorky, která navštěvuje Drážďany už od svého dětství. Město i jeho okolí je pro ni významnou životní etapou, která ji provází až doposud, kdy Drážďany navštěvuje pravidelně. Autorka práce pociťuje v tomto regionu zvláštní atmosféru spojenou s vlastními zážitky a minulostí, proto dospěla k rozhodnutí zabývat se tímto regionem hlouběji a představit pojem Genius loci.

Genius loci je velmi rozporuplný termín, který není mezi lidskou populací příliš znám. Ačkoli je to jeden z faktorů, který může být důvodem k tomu, zda se člověk do navštívené destinace vrátí znovu. V práci je zjišťováno, zda návštěvníci pocítili v daném regionu ducha místa.

Drážďany jsou také obecně přezdívány pojmem „Florence na Labi“, díky své návštěvnosti a aktuální oblíbenosti je práce tomuto městu věnována. Cílem práce je za pomoci dotazníkového šetření a individuálního řízeného rozhovoru, zjistit odpovědi na výzkumné otázky, interpretovat pojem Genius loci a vyhodnotit povědomí návštěvníků o zvláštní atmosféře místa a zapůsobení Drážďan při jejich návštěvě.

1.2 Práce a její rozdělení

Bakalářská práce je klasifikována do dvou oddílů, kterými jsou teoretická a praktická část. Teoretická část je věnována pojmům z oblasti cestování a turismu, jež byly také předmětem při tříletém studiu cestovního ruchu na univerzitě. Je zde rozebírána problematika a význam pojmu Genius loci, teoretické východisko města Drážďan. Dále rozbor termínu autenticita, a závěr teoretické části je věnován předpokladům cestovního ruchu. Praktická část je věnována informačnímu minimu Německa, Saska a především regionu Drážďan. Dále genu loci konkrétní přírodní a umělé atraktivity. V této části je proveden empirický výzkum a to za pomoci dotazníkového šetření s oslovenými respondenty a řízený individuální rozhovor se zaměstnankyní cestovní agentury. Poté následuje vyhodnocení odpovědí na výzkumné otázky a závěrečná doporučení.

2 Cíl práce a metodika zpracování

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zhodnocení a vystihnoutí genia loci v regionu Drážďany. Účelem teoretické části je vystihnout a představit problematiku genia loci. Praktická část má za cíl vyhodnotit odpovědi respondentů a zjistit jejich povědomí o místě, které má svého „ducha“, zda ho v Drážďanech pocítili. V závěru práce vzniknou doporučení pro cestovní kanceláře a budoucí návštěvníky.

2.2 Výzkumné otázky

Pro dosažení cíle výzkumu byly stanoveny výzkumné otázky, jež byly ověřovány za pomoci dotazníkového šetření a individuálního řízeného rozhovoru.

1. Jakou atmosféru pocítili návštěvníci v Drážďanech?

První otázka se zabývá tím, jak popisují návštěvníci v dotazníkovém šetření atmosféru, kterou v navštívené destinaci pocítili.

2. Jaké množství dotazovaných slyšelo o pojmu Genius loci?

Druhá otázka zkoumá, jak velké je procento z celkového počtu respondentů, kteří dosud slyšeli o pojmu Genius loci.

3. Zaznamenali návštěvníci genius loci v této destinaci?

Třetí otázka hledá odpověď na výzkumnou otázku, zda návštěvníci genius loci v Drážďanech zaznamenali a pomáhá vyhodnotit jeden z cílů bakalářské práce, zda byla zvláštní či specifická atmosféra v destinaci pociťována. Tato otázka bude vyhodnocena pomocí dotazníkového šetření.

4. V jakém ročním období jsou Drážďany nejvíce navštěvovány?

Čtvrtá otázka zkoumá jaké roční období je nejvíce využíváno turisty k návštěvě Drážďan.

5. V jakém období cestovní kanceláře uskutečňují zájezd do Drážďan?

Pátá výzkumná otázka vychází z individuálního řízeného rozhovoru. Otázka zjišťuje, v jakých ročních obdobích má klient možnost jet s cestovní kanceláří do této destinace.

6. Co se vybaví návštěvníkům při pojmu Drážďany?

Šestá výzkumná otázka vychází z dotazníkového šetření, kde respondenti volně odpovídají, co si pod pojmem Drážďany představí jako první.

7. Jaká turistická atraktivita z fotografie by lákala k pohledu na Drážďany více?

Sedmá výzkumná otázka zkoumá, jakou turistickou atraktivitu by raději návštěvníci zvolili k pohledu na Drážďany a jaký je důvod jejich výběru. Tato otázka je zjišťována pomocí dotazníkového šetření, kde mají respondenti na výběr dvě fotografie a mají určit, která z jejich pohledu by je více lákala k návštěvě.

8. Jaký faktor má největší vliv na atmosféru daného místa?

Osmá výzkumná otázka vyhodnocuje, jaký faktor nejčastěji respondenti dotazníku zvolili. V dotazníku je uvedených pět faktorů, z nichž mají respondenti na výběr.

2.3 Metodika zpracování

Práce byla vypracována na základě kombinace dosavadních získaných znalostí a zkušeností z oblasti cestovního ruchu během studia na univerzitě. Dále bylo využito sekundárních dat z dostupné odborné literatury, článků, dokumentů a webových stránek. Ke zpracování praktické části bylo využito jak kvantitativního, tak kvalitativního výzkumu. Primárně bylo využito kvantitativního výzkumu, který byl prováděn pomocí dotazníkového šetření. Dotazník byl respondentům odeslán elektronicky a jimi poté vyplněn. Šetření bylo zaměřeno na vzorek dotazovaných, kteří Drážďany už navštívili, i přesto se dotazníku zúčastnili respondenti, kteří město dosud nenavštívili. Dotazník obsahoval otázky uzavřené, polouzavřené i otevřené. Jako spíše podpůrný byl zvolen také kvalitativní výzkum, který byl prováděn metodou rozhovoru. Byl veden individuální řízený rozhovor na předem připravené otázky, které byly zodpovězeny zaměstnankyní cestovní agentury. Na základě tohoto empirického šetření byly vyhodnoceny stanovené výzkumné otázky a navržena závěrečná doporučení.

3 Literární rešerše

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2. Na zpracování bakalářské práce bylo využito odborné literatury z oblasti cestovního ruchu, kterým je právě výkladový slovník. Publikace je nedílnou součástí v rámci studia cestovního ruchu a při psaní práce bylo využito odborných termínů a definic z tohoto slovníku. Tato obsáhlá kniha napomáhá k pochopení a přesnému definování pojmů z oblasti turismu.

EGERT-ROMANOWSKA, Joanna a Małgorzata OMILANOWSKA. *Německo*. Vyd. 2. Praha: Ikar, 2004. Společník cestovatele. ISBN 80-249-0315-6. Při zpracování práce byl použit uvedený společník cestovatele. Kniha je pro práci významnou pomůckou z hlediska rozsáhlých informací o Německu. Uvedená publikace slouží jako průvodce danou zemí a poukazuje na její krásy pomocí ilustrací, map a nabízí zde odborné rady. Bylo využito této knihy zejména pro zjištění informačního minima. Průvodce posloužil především na čerpání informací o Německu a spolkové zemi Sasko.

NORBERG-SCHULZ, Christian. *Genius loci: k fenomenologii architektury*. Praha: Odeon, 1994. ISBN 80-207-0241-5. Publikace norského historika a teoretika architektury, byla použita pro psaní odborné práce. Zmiňovaná kniha je nejznámější tvorbou Schulze a poukazuje v ní na příčiny umístění, vznik i podob měst. Autor v díle rozebírá tři města Řím, Prahu a Chartúm. V práci bylo užito pasáží z knihy především k definici a bližšímu představení genia loci.

4 Teoretická část

4.1 Teoretické východisko

Drážďany jsou označovány za turistický region, který Němci nazývají "Sächsisches Elbland" čili Saské Polabí. Turistická destinace, dle Zelenky a Páskové (2012) je v užším pojetí chápána jako cílová oblast v určitém regionu, kde se vyskytuje specifická nabídka atraktivit a infrastruktura cestovního ruchu. Dále uvádí, že v širším pojetí lze chápat destinaci jako zemi, regiony a lidská sídla, kde se vyskytuje trvalá koncentrace návštěvníků. Zmiňují, že pro mezinárodní návštěvníky může být celá země považována za destinaci nebo pouze její region, dále také město v daném regionu či středisko cestovního ruchu.

Obrázek 1: Typický návštěvník turistické destinace – Knížecí průvod

Foto: Petříková, 2018

4.2 Genius loci

Pojem Genius loci je velmi rozporuplný a mnohými autory diskutován. Obecně je znám jako „duch místa“, oblast kde existuje speciální atmosféra, kterou jedinec v určité lokalitě pociťuje. S geniem loci neboli duchem místa se může člověk setkat i v běžném životě a to zcela bez většího povšimnutí. Příkladem může být závěrečná relaxace na józe. Zde jsou účastníci kurzu vyzýváni k tomu, aby se myšlenkami přenesli aspoň na chvíli na jimi zvolené oblíbené či speciální místo, jenž má pro ně v srdci svůj speciální význam. A poté, aby se pomocí svých myšlenek znovu přenesli na vybrané místo a vnímali jeho krásu. Genius loci může být tedy považován za stav, který je vnímán z navštívené destinace, jeho atmosféra a vjemy, které v člověku zanechají zvláštní pocit a dojmy.

Obrázek 2: Pohled na historické Drážďany z břehu Labe

Foto: Petříková, 2016

Cílek (2004, s. 10) uvádí: „*Asi nejlepší definice ducha místa je to, že je důvodem, který neumíme pojmenovat, ale kvůli kterému se vracíme*“. Dále ve svém díle Makom popisuje, že je velmi důležité při rozkvětu každého města i krajiny zvážit, jaký je její duch místa či genius loci, aby nebyl bezmyšlenkovitě poškozen samotný duchovní základ konstrukce krajiny, což právě v Drážďanech bylo způsobeno dle památkářů při stavbě nového mostu. Dalo by se říci, že právě původní atmosféra, zde byla poškozena.

Genius loci se podle Cílka (2004) nevznášá na jakémisi mráčku, ale je pevně budován do tvarů, odstínů a struktur kraje. Už prý Řekové a Římané měli genie loci – své bohy míst, ale rozlišovali také bohy pro významné chvíle i pro celé mezníky doby. Z toho je patrné, že i nad dobou bdí duch a tím je duch času zvaný „Zeitgeist“.

Day (2004) v oblasti architektury a genia loci zmiňuje, že většina tvorby určitého prostředí se zaměřuje především na vizuální stránku věci, na to jak místa vypadají. Ale genius loci je vnímán na pozadí všemi smysly. Říká, že duch místa je obvykle nehmatatelný a přiblížit se k němu je možné pouze pomocí intuice.

Dále Day (2004) ve své knize Duch a místo poukazuje na to, že lze popsat i nálady jednotlivých součástí místa, které v člověku vzbuzují nějaké pocity. Tím vysvětluje, že se začíná objevovat samotné jádro bytí místa a je připraveno ho nazvat – „tento Genius loci.“ Autor díla si pokládá otázku, jak by se to dalo samo popsat pomocí lidských pojmů. Poté dochází až k analogii z oblasti anatomie a to přirovnání například k „plicím“ nebo „srdci.

Day (2004, s. 173) říká: „*Genius loci se vyvíjí pomalu; stále se mění a roste. Můžeme na něm stavět, ale jakmile se jednou zničí, trvá to dlouhou dobu - někdy i několik generací - než se znovu obnoví. Proto pomáhá nedívat se na místa určená k přestavbě jako na příležitost k uskutečnění vlastních tužeb, ale jako na místa, které je třeba zlepšit konverzí-dokonce i, nebo spíše zejména tehdy, když se zdá, že tu „nic“ není.*“

Obrázek 3: Atmosféra zasněžených "Brühlových teras"

Foto: Petříková, 2017

Zelenka a Pásková (2012, s. 176) uvádí: *„Genius loci je ucelený souhrn hmotných i nehmotných projevů historie i současnosti lokality, jedinečný a neopakovatelný, vytvářející svou kontinuální interakci s duchovním světem návštěvníka nebo rezidenta – jeho vícerozměrný dynamický vjem z dané lokality.“*

Dle Štýrského a Šípka (2011) se jedná o psychologicky složitě definovaný jev, který může tvořit řada momentů:

- přírodní území,
- roční období,
- klimatické podmínky,
- kulturní ztvárnění,
- nálada a chování člověka.

Dále uvádí, že genius loci může mít také svůj speciální význam pro konkrétního jedince, tím může být oblast nějaké nehody, událost, která zanechá v člověku traumatické vzpomínky anebo opakem, kdy na místě došlo k šťastnému setkání.

4.2.1 Genius Loci dle Norberga-Schulze

Norberg-Schulz (1994, s. 6) v kapitole fenomenologie místa uvádí: „*Náš každodenní žitý svět se skládá z konkrétních „fenoménů“.* Skládá se z lidí, zvířat, květin, stromů a lesů, z kamenů země, dřeva a vody, z měst, ulic a domů, dveří, oken a nábytku. A také do něj patří slunce, měsíc a hvězdy, větrem hnaná oblaka, noc a den i střídající se roční období.“ Také uvádí, že svět zahrnuje i jevy, které nejsou tak lehce hmatatelné a těmi mohou být právě pocity.

Norberg-Schulz (1994) zmiňuje spojení genius loci jako římský pojem, o kterém už staří Římané byli přesvědčeni. Podle nich každá bytost má svého ochranného ducha. Dále zmiňuje, že k tomu aby člověk dokázal vyhledat oporu pro své bytí, musí být schopen se orientovat, měl by tedy vědět, kde se nachází. Nejen orientace je pro člověka důležitá, ale také umění identifikovat se se svým okolím. Musí znát, jaké to určité místo je. Tím že člověk identifikuje sebe, tím se předpokládá, že dokáže identifikovat i místo. S tím souvisí i pochopení dvou elementů nebe a země.

Duch přírodního místa je podle Norberga-Schulze (1994) tam kde splývá země a nebe a tvoří společné manželství. Také zmiňuje, že taková místa tvoří v prostředí vzájemnou harmonii a tam kde převládá nebe, autor rozlišuje mezi následujícími krajinami.

- *Romantická* – krajina, kde je stále ještě vnímáno původních sil, příkladem může být Skandinávie.
- *Kosmická krajina* – kterou mohou být pouště, celek tohoto prostředí vytváří řád a je rozdělen na kvalitativní oblasti, těmi mohou být západ a východ.
- *Klasická krajina* – srozumitelné složení prvků a jejich kompozice. Taková se nalézá v prostředí Říma.
- Zelenka (2008) podle Norberga-Schulze (1994) uvádí *Komplexní krajina* – setkává se více krajinných typů s aktivitami člověka, kterými jsou Neapol, Benátky, Alpy.

Norberga-Schulz (1994) ve své knize Genius Loci dále popisuje ducha umělého místa a zmiňuje i jeho existenci. Architektura je hra objemů na světle. Ta je dělena na romantickou, kosmickou, arabskou klasickou a závěrem komplexní architekturu. Architekturu míst se ve svém díle Duch a místo zabýval také Day (2004).

4.3 Autenticita

Zelenka a Pásková (2012) vyjadřují autenticitu jako prvotnost, ryzost, reálnost, pravdivost, skutečnost. V oblasti cestovního ruchu je tento pojem používán při chránění památek. Dále uvádí, že se může nacházet v umění, v posuzování životního stylu a folkloru. Uvádí, že slouží k popisu zhodnocení míry autenticity určité události nebo při stavební rekonstrukci. Jedním z negativních účinků na autenticitu a původnost určitého místa je právě masový cestovní ruch a jeho komerční využití, díky němuž pak dochází k postupné ztrátě autenticity.

Obrázek 4: Příklad masového CR - městské slavnosti Canaletto v Drážďanech

Foto: Petříková, 2016

Heřmanová (2012) uvádí, že termín autenticita je využíván především ve spojitosti s historickými památkami. Dále je jedním z klíčových předpokladů životnosti hmotné památky, kde se posuzuje její originalita a historický význam. Poté uvádí tento pojem v souvislosti s interiéry a s jejich prvotním vybavením. Zmiňuje také kontinuitu s oblastí cestovního ruchu, kde se posuzuje míra původnosti stanoveného místa či jeho kultura. Dále se podrobněji zabývá autentičností a to zejména:

- památky,
- krajiny a přírody,

- destinací cestovního ruchu,
- turistickým zážitkem.

Autentičnost památky popisuje Heřmanová (2012) jako její co nejprvotnější stav, na který může být pohlédnuto z několika směrů tj. z hlediska materiálu, funkčnosti a vzhledu. Při zkoumání autenticity na památkovém objektu se posuzuje především míra rekonstrukce a to z pohledu užitých materiálu, technologií i závěrečného vzhledu.

Pek (2009, s. 85) rozděluje památky na dva typy, kterými jsou hmotná a ideová (nehmotná) památka.: Uvádí, že *"Autentičnost památky se s časovými proměnami, vývojem kultury a dobovým estetickým vkusem proměňovala. Obzvláště... hmotná stránka památek byla dobovými vývoji prvořadě proměňována. Ideová stránka památky je řešena převážně v případech, kdy život památky z větší části nebo úplně končí. Součástí autenticity stavební památky je i její původní umístění, nenarušenost jejího prostředí a kontextu (necitlivá novostavba v blízkosti může autentický čin stavby či celého souboru poškodit víc než přímý zásah do samotné památky - její hmotné substance)."*

Heřmanová (2012) dále poukazuje na autentičnost přírody a krajiny, kterou lze vnímat jako prvotní strukturu a podobu. Dává za příklad golfové hřiště, které není přirozeně porostlé původními druhy trav, ale uměle upraveno. Příroda, která je ryze autentická, předpokládá stav minimálního úbytku původních porostů, proto by měl být co nejvíce ponechán stav prvotní fauny a flóry.

Autentičnost destinace cestovního ruchu podle Heřmanové (2012) bývá považována jako její minimální inscenovanost, v lepším případě neinscenovanost a nulová stylizace. Zakládá si především na specifikaci určitého místa, jeho produkty, kuchyň a bohatost života obyvatel. Uvádí, ke snížení míry autenticity dochází i s propojením luxusu, který zvyšuje atraktivitu destinace. Při dlouhodobějším horizontu, to může znamenat naopak snížení původních prožitků. Dále zmiňuje, že samozřejmě i masová turistika značně ohrozí autenticitu. V poslední řadě na autenticitu turistického zážitku navazují Štýrský a Šípek (2007) ve své publikaci Kapitoly geopsychologie, kde

turistické zážitky posuzují i v souvislosti se změnami hodnot a rozvojem celé společnosti.

4.3.1 Autenticita vs. Inscenovanost

Šípek a Štýrský (2007) hovoří o dvou typech turistického zážitku. Rozdělují ho na turismus autenticity a inscenační. Právě o inscenačním turismu hovoří jako o postmoderní formě nebo o vyobrazení turistického zážitku. Vysvětlují, že se může jednat o jakési složeniny, které jsou sestaveny do různých vyobrazení jevů a prožitků. Není tedy žádoucí, mít něco společného s původní „autenticitou“. Autentickou podobou události, přírodní krajiny či města.

Venclová (2015) zmiňuje autenticitu k pohledu cestování. Což obecně definuje jako skutečnost prožitků a zážitků, ryze turistických míst, folklóru, původních suvenýrů, ale také osobní kontakt místních obyvatel s turisty.

Dle Šípka a Štýrského (2011) není autenticita předem určena chováním místa, interakcí, ani objekty, které pak turismus ničí. Říkají, že by měla být spíše mezi aktéry vzájemně utvořena. Charakterem autenticity je nárůst a graduace.

Obrázek 5: Příklad inscenování - podzimní trh Drážďany

Foto: Petříková, 2017

Kotíková (2013) se také ve své publikaci nových trendů cestovního ruchu zabývá masovým a alternativním cestovním ruchem, přičemž autenticitu přikládá právě k alternativnímu cestovnímu ruchu. Dále uvádí příklad Disneylandu, kde původně autenticita nebyla, byla to pouze turistická atrakce, ale postupem času se to začne přisuzovat jako původnost a spjatost americké kultury.

Tabulka 1: Model inscenované autenticity

		Prostředí, produkty	
		Autenticita	Incscenovanost, umělost
Vnímání	Autenticita	Produkt, prostředí jsou autentické a turisté je jako autentické vnímají	Produkty, prostředí jsou umělé, zinscenované, ale turisté věří, že jsou autentické
	Incscenovanost, umělost	Produkty jsou autentické, ale turisté mají pochybnosti o pravosti a domnívají se, že jsou zinscenované	Prostředí a produkty jsou umělé, zinscenované a turisté je jako neautentické přijímají

Zdroj: vlastní zpracování podle Kotíkové (2013)

Model vyobrazuje pravděpodobnosti, které by mohly nastat u zinscenovaných zážitků a produktů, ale nepřihlíží k tomu, zda jsou či nejsou turisté spokojeni.

4.4 Předpoklady cestovního ruchu

Dle Zelenky a Páskové (2012) předpoklady cestovního ruchu představují ucelené vyjádření přírodních a antropogenních aspektů včetně jejich víceúrovňových vazeb, které formují předpoklady pro tvorbu cestovního ruchu.

Pourová (2010) uvádí, samotná přítomnost a rozvoj cestovního ruchu v určitých destinacích, oblastech a střediscích je ovlivněna uvedenými předpoklady cestovního ruchu: lokalizační, které v sobě zahrnují složku přírodních a kulturních předpokladů. Dále selektivní, ty se dají rozložit na objektivní a subjektivní a nakonec realizační, mezi které řadíme dopravní a materiálně technické.

- Selektivní.
- Lokalizační.
- Realizační.

Selektivní předpoklady zmiňuje Zelenka a Pásková (2012) jako *demografické*, kde se dá hovořit o věku obyvatel, struktura podle pohlaví, struktura dle hustoty zalidnění. *Politické* uvádí dle stability státu, války, bezpečnostní situace. Předpoklady *socio-ekonomické*, ty se týkají dopravních prostředků, ekonomiky, průměrných příjmů v rodině, možnosti k individuální rekreaci, mentalita, styl života složky ekonomické, složky demografické, politické i sociální se vzájemně prolínají a žádná hranice mezi nimi vytyčena není. *Urbanizační* předpoklady zahrnují hustotu osídlení a staveb, zástavby a velikosti sídel. Mezi *environmentální* lze zařadit i kvalitu životního prostředí ale i vývoj různých trendů, myšlení, mezi které lze zařadit i mentální mapy. V poslední řadě k selektivním předpokladům lze zmínit *personální* předpoklady, které jsou založené na kvalitě personálního managementu a vyspělosti poskytovaných služeb.

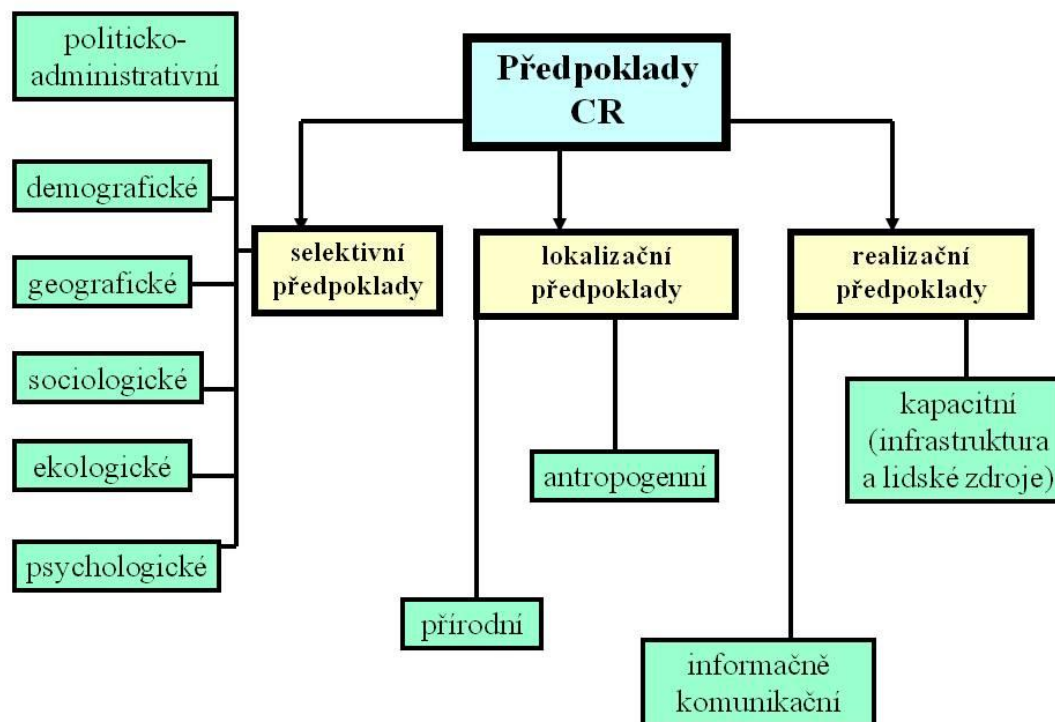

Lokalizační předpoklady rozdělují Zelenka a Pásková (2012) na přírodní a antropogenní, čili lidmi vytvořené. Mezi přírodní mohou být zmíněny přírodní předpoklady, do kterých se řadí reliéf a struktura. Dále přírodní atraktivity, krajina a její fauna, flóra, klima, reliéf, vodstvo a může být také souzena i kvalita ovzduší. K antropogenním, tedy kulturním dále řadí atraktivity, které vznikly zásahem člověka, lidové tradice, folklor a skladba státních institucí, místních samospráv a správ.

Do přírodních předpokladů cestovního ruchu podle Zelenky a Páskové (2012) je možno zařadit nejen reliéf krajiny, ale také přírodní zdroje a zemské útvary, které se v přírodě již nachází. Uvádí, že jimi mohou být roviny, pohoří, jeskyně a v neposlední řadě také sopečné útvary. Dále sem patří vodstvo, za které lze považovat moře, jezera, oceány, vodopády, řeky a nakonec také klima, faunu i flóru. Pourová (2010) zmiňuje, že přírodní předpoklady jsou ovlivněny také rozmanitostí daného přírodního prostředí. Tím, že je určitá oblast rozdílná a ojedinělá, tím je to prostředí také atraktivnější. Dle jejího členění je prostředí přírody dáno reliéfem, podnebím, povrchovými a podzemními vodami a v závěru sem řadí také živočichy a rostlinstvo.

Realizační předpoklady cestovního ruchu dle Zelenky a Páskové (2012) obsahují komunikační předpoklady, zahrnují také dostupné komunikační sítě, kanály a dostupnost území. Dále zmiňují, rozložení infrastruktury též materiálně-technická základna cestovního ruchu se skládá z ubytovacích a stravovacích zařízení, zábavná a sportovní zařízení, také kulturní a další instituce cestovního ruchu. U realizačních předpokladů dle Páskové (2014) hraje roli potenciál destinace, jenž se například díky destinačnímu managementu bude zvyšovat, může postupně přilákat do destinace nové investory, turisty i další drobné podnikatele.

Obrázek 6: Schéma obecných předpokladů cestovního ruchu

Zdroj: web univerzity Hradec Králové (2015)

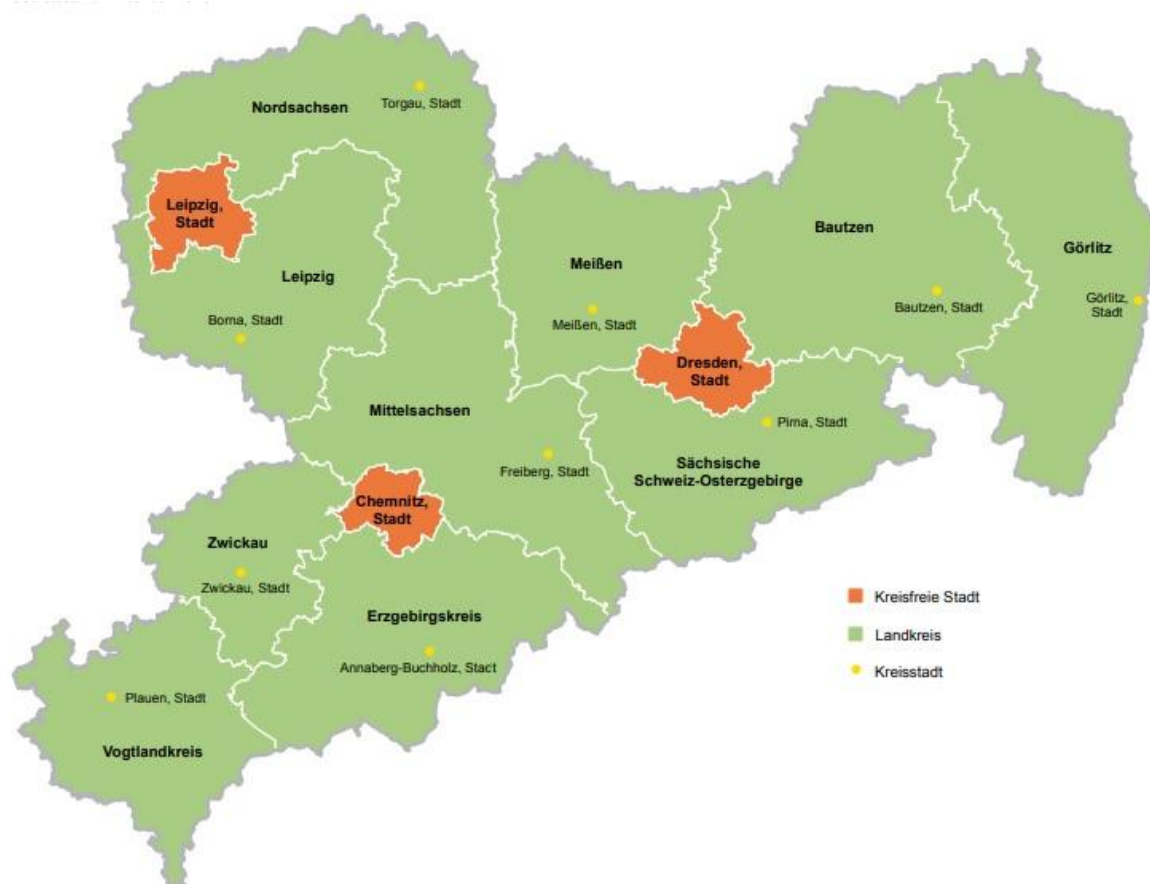
5 Praktická část

V úvodu praktické části je popsáno informační minimum Německa, jako druhé v pořadí následuje minimum, které se týká spolkové republiky Sasko a třetí část informačního minima je věnována regionu Drážďany. Dále je v praktické části práce rozebrána a popsána konkrétní přírodní památka a její vnímání genia loci. Nejprve obecný popis dle Norberga-Schulze (1994) a poté vlastní praktické zpracování. Jedná se o přírodní památku neboli strom, který leží nedaleko Drážďan. Důvodem výběru této přírodní atraktivity jako neobyčejného místa, byla právě jeho opakovatelná návštěva. Bylo zde pocíťeno vlastní vnímání genia loci, jako ducha místa, který v této oblasti přežívá. Dále je v této části představeno obecné východisko umělé atraktivity dle Norberga-Schulze (1994) a poté prakticky zpracována existující problematika. Postavení společnosti UNESCO naproti městu Drážďany, kde došlo ke ztrátě autenticity kvůli výstavbě nového mostu. Součástí této kapitoly je také práce s dotazníkem, individuálním řízeným rozhovorem, vyhodnocení získaných výsledků, závěrečná shrnutí a doporučení.

5.1 Informační minimum

Region Drážďany, byl použit pro název této bakalářské práce. Za region Drážďany je považován městský okres Drážďany, přesněji řečeno, Drážďany a blízké okolí. Drážďany jsou město ležící v německé spolkové zemi Sasko. Podle DESTATIS (2018) došlo v této spolkové zemi v roce 2012 k mnohým strukturálním změnám. Dle Statistisches Landesamt Sachsen (2018) se spolková země Sasko aktuálně dělí na deset zemských okresů, německy nazývaných „Landkreise“ a na tři městské okresy takzvané „Kreisfreie Städte“. Pro námět bakalářské práce byl vybrán jeden ze tří městských okresů, kterým jsou právě zmiňované Drážďany.

Obrázek 7: Přehledná mapa Saska

Zdroj: vlastní zpracování podle Statistisches Landesamt Sachsen (2018)

5.1.1 Informační minimum Německo

Oficiálním názvem spolková republika Německo s hlavním městem Berlín je stát ležící ve střední Evropě. Na severu sousedí s Dánskem, omývá jej Severní a Baltské moře, na východě sousedí s Polskem a Českou republikou, z jihu sousedí se státy Rakouskem a Švýcarskem a závěrečnou západní hranici tvoří s Francií, Lucemburskem, Belgií a Nizozemskem. Podle Stewart, Walker a Williams (2010) je celková délka hranice s devíti státy 3 757 km. Dále uvádí, že Německo se rozkládá na ploše 357 021 kilometrů čtverečních a pobřeží Baltského a Severního moře dohromady čítá 2389 kilometrů. DESTATIS (2018) uvádí počet obyvatel Německa k 31. březnu 2018 na 82,8 milionů.

Z politického hlediska podle Europa.eu (2018) je to federativní parlamentně-demokratická republika, kde v čele vlády stojí kancléř, ačkoli hlavou státu je

prezident. Uvádí, že prezident v této spolkové republice plní spíše reprezentativní roli.

Egert-Romanowska a Omilanowska (2004) uvádí, že Německo tvoří šestnáct spolkových zemí, z nichž každá má svou velkou autonomii, co se týče vnitřního uspořádání a dále také vlastní ústavu. Mezi samosprávné městské státy řadí Berlín, Brémy, Hamburk. Ze spolkových zemí právě Brémy mají ještě nedocílených 700 000 obyvatel, zatímco v Severním Porýní-Vestfálsku, nejhustěji obydlené spolkové zemi žije přibližně 18 milionů lidí. Co se týče dopravního spojení, dále zmiňují, že Německo může být hrdé na opravdu vynikající komunikaci. Dále Egert-Romanowska a Omilanowska (2004) uvádí počet mezinárodních letišť na čtrnáct, z nichž výrazně dominuje Frankfurt nad Mohanem. Dále uvádí, že dálnice bez mýtného, umožňují snadnou a rychlou přepravu autem. Velmi proslulá je též železniční síť s vysokorychlostními vlaky InterCity Express (ICE), které jsou ideálním spojením mezi velkoměsty.

Z pohledu obchodního Stewart, Walker a Wiliams (2010) považují německou ekonomiku za tu největší v Evropské unii a Německo jako největšího vývozce na světě. Jako ekonomické centrum eurozóny je také ústředním sídlem Evropské centrální banky. Podle Europa.eu (2018) je Německo členem Evropské unie od roku 1958. Do eurozóny vstoupilo 1. ledna 1999 a měnou tohoto státu je euro. V závěru, může být tento stát označen za bohatou a stále vzkvétající zemi.

5.1.2 Informační minimum Sasko

Svobodný stát Sasko, německy „Freistaat“, je jedna z šestnácti spolkových zemí Německa, která se nachází na východě státu a tvoří hranici s Českou republikou a Polskem. Podle DESTATIS (2018) došlo 1. března 2012 ke zrušení původních správních obvodů. Od této doby se Sasko podle Statistisches Landesamt Sachsen (2018) dělí na tři městské okresy, kterými jsou Drážďany, Lipsko, Saská Kamenice německy „Chemnitz“ a na deset zemských okresů. Mezi zemské okresy statistický úřad řadí Budyšín, Krušnohorský okres, Zhořelec, Lipsko, Míšeň, Střední Sasko, Severní Sasko, Saské Švýcarsko-Východní Krušné hory, Vogtlandský okres a desátým okresem je Cvikov. Dle Řezníka (2005) je rozloha Sasko 18 413 kilometrů čtverečních

a hlavním městem svobodného státu jsou Drážďany, ačkoli vzhledem k počtu obyvatel se může nejvyšší cifrou pyšnit Lipsko.

Podle Statistisches Landesamt Sachsen (2018) k 31. prosinci žilo v Sasku přibližně 4,08 milionu obyvatel. Což činí téměř pět procent z celkového počtu obyvatel Německa. Hustotu zalidnění uvádí statistický úřad Saska jako 221 obyvatel na kilometr čtvereční. Podle Řezníka (2005) je úředním jazykem němčina, ačkoli v Horní Lužici je používána lužická srbština, dále se vedle spisovné němčiny objevuje v této spolkové zemi i regionální dialekt. Také uvádí, že bývá označován jako saský dialekt.

Egert Romanowska a Omilanowska (2004) uvádí ve své publikaci společník cestovatele, že Sasko má vynikající železniční a silniční spojení s ostatními částmi Německa. Lipsko a Drážďany mají také svá letiště. Podle Řezníka (2005) je jediná splavná řeka Labe, která má své říční přístavy v Drážďanech, Torgavě a Riese.

Řezník (2005) dále zmiňuje, že Sasko má za sebou dlouhou historii a může se pyšnit významnými lokalitami. Uvádí, že hlavní město Drážďany, které utrpělo nesmírné škody během 2. světové války, se i přesto řadí k nejkrásnějším a nejzajímavějším městům Německa.

Sachsen-Tourismus.de (2018) uvádí: „*Sasko - umění, kultura a příroda v srdci Evropy*“. Drážďany označuje jako „Florencii na Labi“, Lipsko představuje jako „malou Paříž“ a Chemnitz (Saskou Kamenici) jako „město s hlavou“. Egert Romanowska a Omilanowska (2004) doporučují navštívit kraj Saského Švýcarska a také vzdálená města jako je Budyšín, Zhořelec a Žitava. Lákají také k návštěvě Krušných Hor a Saské Kamenice. Dle Stewart, Walker a Williams (2010) je zajímavým typem k výletu také Míšeň a Lipsko. Uvádějí také, že v současných dobách se snaží Sasko vytvořit image uměleckého regionu, ve kterém působila velká jména jako například Johann Sebastian Bach, Robert Schumann a malíř Caspar David Friedrich.

K návštěvě nakonec Sachsen-Tourismus.de (2018) doporučuje třináct krásných měst Saska, kterými jsou Annaberg-Buchholz, Bautzen (Budyšín), Freiberg, Görlitz (Zhořelec), Grimma, Kamenz (Kamenec), Meissen (Míšeň), Pirna, Plauen (Plavno), Radebeul, Torgau (Trhová), Zittau (Žitava) a Zwickau (Cvikov).

5.1.3 Informační minimum Drážďany

Drážďany, jenž leží ve východní části Německa, jsou hlavním městem svobodného státu Sasko. Stewart, Walker a Williams (2010, s. 139) uvádí: „*Drážďany jsou synonymem devastace a zároveň regenerace*“. Zmiňují, že ze seskupení celého Německa prošly snad jen Hamburk a Berlín, tak mohutnou destrukcí jako právě Drážďany. Navzdory tomu tato dvě zmíněná města měla daleko od rozvinuté architektury na rozdíl od Drážďan. Dvě stě let předtím, než došlo k bombardování (únor 1945) starého města (drážďanský Altstadt), bylo toto město považováno za nejkrásnější v celém Německu. Dle Stewart, Walker a Williams (2010) proslulý malíř Canaletto, který pocházel z Itálie, věnoval tomuto městu nesmírný věhlas, když označil toto město za Labskou Florencii, užívá se také „Florencie na Labi“. Po tomto významném malíři jsou pojmenovány městské slavnosti, které probíhají každoročně v srpnu.

Dle Dresden.de (2018) je hranice města dlouhá sto čtyřicet kilometrů, městem protéká řeka Labe, která uvnitř města dosahuje délky třiceti kilometrů. Web také uvádí, že městské části přes Labe spojuje jedenáct mostů. Týkající se rozlohy je zmíněno, že toto město je na čtvrtém místě, před ním jsou pouze Berlín, Hamburk a Kolín, jeho celková rozloha je tedy 328,48 kilometrů čtverečních. Bruschke (2012) uvádí, že město se rozděluje do deseti částí, kterými jsou Altstadt zvaný také jako staré město, Blasewitz, Cotta, Klotzsche, Leuben, Loschwitz, Neustadt zvaný také jako nové město, Pieschen, Plauen a Prohlis. Dále uvádí, že se ve městě nachází devět osad, mezi které jsou řazeny Altfranken, Cossebaude, Gompitz, Langebrück, Mobschatz, Oberwartha, Schönborn, Schönfeld-Weissig a Weixdorf.

Redakce webu Dresden.de (2018) ve svých údajích zaznamenává, že toto město, je v tabulce vůči ostatním německým na dvanáctém místě, co se týče počtu obyvatel. Drážďany mají přibližně 557 000 obyvatel. V rámci dopravního spojení se v Drážďanech nachází také mezinárodní letiště. Významná je zde také železniční síť, společnost Deutsche Bahn zajišťuje, jak vnitrostátní, tak mezinárodní dopravu. V Drážďanech se nachází mnoho cyklostezek a stezek pro pěší. Dle Stewart, Walker a Williams (2010) představují jízdní kola flexibilní a rychlý pohyb po městských zajímavostech, také zmiňují možnost vypůjčení kol, což je nejčastěji využíváno turisty.

Zmiňují, že populární a oblíbená cyklostezka vede podél pravého i levého břehu Labe. Vyzdvihují také velmi významný Albertův přístav. Nakonec zmiňují, že kolem tohoto města jsou vybudované kvalitní dopravní sítě. Z hlediska atraktivit autoři publikace doporučují různé památky v tomto městě. Region Drážďan je v oblasti turismu označován za „Elbland“ takzvané Saské Polabí.

Dresden.de (2018) uvádí: „*Město, země, řeka – to je typické pro Drážďany a Saské Polabí.*“ Tento web, uvádí, že magnetem pro turisty je právě staré město (Altstadt) s kostelem Frauenkirche, Semperova opera, Zwinger, ale také živé nové město (Neustadt), které se nachází na druhé straně řeky od starého města. Web dále zmiňuje, že v porovnání oblíbenosti měst v Německu, jsou Drážďany na šestém místě. Zmiňuje také, že dle žebříčku oblíbenosti jsou před nimi pouze města Berlín, Mnichov, Hamburk, Frankfurt nad Mohanem a Kolín. Statistiky dle webu Dresden.de (2018) ukazují, že průměr přenocování turistů v tomto městě jsou dvě noci. Zahraniční hosté tvoří přibližně sedmáct procent, z nichž největší část tvoří turisté Spojených států amerických, Švýcarska, Polska, Rakouska a Nizozemí. Partnerství tvoří Drážďany s českým městem Ostrava. Označením za zelené město se Dresden.de (2018) zcela jistě nepletlo, jelikož s šedesáti procenty lesů a zeleně jsou Drážďany jedním z nejzelenějších měst Evropy.

Strom jako přírodní atraktivita

Podle Norberga-Schulze (1994) tvoří příroda všeobsahující rozsáhlou jednotu „místo“, jež má pokaždé svou zvláštní identitu, která vychází z místních podmínek. Také uvádí, že lze tohoto ducha popsat pomocí dvou konkrétních slov a to „země a nebe“ a z tohoto východiska učinit základ rozlišení. Vysvětluje také, že díky tomuto rozlišení je možno chápat pojem „krajina“ jenž je nezbytný k hlavnímu označení pro přírodní místo. V rámci krajiny udává také podřízená místa a přírodní „věci“. Za hranice krajiny považuje Norberg-Schulz (1994) půdu, nebe a horizont. Dále uvádí, že i krajina má svůj charakter „přírodního“ chování. Krajina je dle něj rozlišena ještě dále na „neplodnou“ a „úrodnou“, „hrozivou“ i „přívětivou“. Obecně uvádí, že hlavní způsob jakým je nám svět dán a který mají všechna místa je charakter. Ačkoli se díky mnoha faktorům může měnit.

Samotný význam stromu je dle Norberga-Schulze (1994, s. 25) takový, že se v něm nebe a země vzájemně sjednocují. Není to myšleno pouze prostorově, že se vyzdvihuje ze země, ale také protože roste a je „živý“. Uvádí také *„Každým rokem strom znovu opakuje opravdový proces stvoření a pro primitivní náboženskou duši je strom vesmírem, protože jej reprodukuje a v sobě zahrnuje.“*

5.2 Přírodní atraktivita Babisnauer Pappel

Babisnauer Pappel je uváděn také jako topol černý, jehož pojmenování je možno převést na dva výrazy Pappel a Babisnauer. Pappel do českého překladu znamená druh listnatého opadavého stromu, kterým je právě topol. Babisnauer tento název je odvozen podle místní čtvrti Babisnau, která konkrétně patří k obci Kreischa ve spolkové zemi Sasko. Tento strom se tyčí se na náhorní plošině jižně od Drážďan. Strom je široce viditelný a slouží také jako orientační bod. Je oblíbeným cílem turistů, jelikož je z něj výhled na všechny světové strany. Z vlastní zkušenosti je možno tento topol a náhorní plošinu vidět z oblíbeného turistického cíle Drážďan, kterým jsou labské zámky.

Obrázek 8: Babisnauer Pappel osamocen v krajině

Foto: Petříková, 2018

5.2.1 Poloha a historie stromu

Samotný topol se nachází přibližně devět kilometrů od centra Drážďan. Je obklopen poli a zemědělskými oblastmi. Necelý kilometr od něj se nachází čtvrť Babisnau a ve skutečnosti se jedná právě o dva stromy, které jsou z velké vzdálenosti vnímány jako silueta. Vedle topolu se nachází také Bismarckův dub, který je téměř totožný jako topol a navzájem se tyto dva stromy spojují. Jejich silueta je ještě doplněna o vyhlídku se schody, která slouží turistům k výjimečnému pohledu do krajiny a na město Drážďany. Je veřejně přístupná a nachází se pod ní také posezení. Topol je v regionu Drážďany botanickou raritou. Podle Die Regionalgruppe „Goldene Höhe“ (2017) v celém Sasku existuje méně jak 200 druhů a zmíněná skupina uvádí, že strom je starý více jak 200 let.

Historie stromu dle Die Regionalgruppe „Goldene Höhe“ (2017):

- **1808** - v tomto roce nechal majitel půdy Johann Gottlieb Becke vysadit tento strom na okraji svého pole. Jeho myšlenkou bylo, aby byl topol hraničním stromem, který bude oddělovat hranici jeho majetku. V té době se v regionu Drážďan nacházely pouze dva černé topoly tohoto druhu.
- **1866** - v této době, kdy probíhaly Prusko-rakouské války, byl topol vyhlášen za vrcholový a sloužil saským průkopníkům jako pozorovací místo z vestavěného lešení. Boj se pak nadále konal už jižněji a to v Čechách, proto topol zůstal bez porušení.
- **1884** - skrz hraniční strom vedla cesta z Babisnau do Golberode a Possendorfu, proto bylo zamýšleno, v roce 1883 strom porazit. Jelikož se jeden majitel půdy obával, že skrz cestu budou projíždět výletníci ke stromu a tím mu tak zničí jeho pole. Topol se však stal symbolem údolí Labe a Drážďan a strom sloužil jako výchozí bod pro dohled geodetů a jejich prací. Pro zamezení sražení stromu se konala r. 1884 schůze a jeden delegát z horské asociace pro Sasko-české Švýcarsko koupil strom za 300 Marek.
- **1885** – začátkem tohoto roku byla uvedena první vyhlídková plošina, jež byla ve výšce 3 metry. Nacházel se tam také úkryt pro ochranu před povětrnostními vlivy, ale později byla částečně uzavřena a obnovena dále až v roce 1922.
- **1890** – v tomto roce členové horského klubu zasadili čtyři duby vedle topolu a jeden z nich byl na počest Otto Von Bismarcka. Je to právě ten jediný dub, který ještě dodnes vedle topolu stojí.
- **1937** – tohoto roku byl označen jako přírodní památka, která spadá pod ochranu státu.
- **1963** - obec Bärenklause-Kautzsch zahajuje stavbu vyhlídkové plošiny z kovu vedle stromu.
- **1996** - dostala rada „Národní asociace Sasko“ topol do svého vlastnictví,
- **1999** - je postavena současná pozorovací věž neboli vyhlídka.
- **2008** - 16. srpna oslavilo více než 500 návštěvníků 200. výročí založení topolu. Současně se zde konala výstava o stromu v Babisnau.

- **2009** - byl slavnostně postaven kamenný stůl a lavice, sponzorované rodinou z Drážďan.

5.2.2 Vzhled stromu

Podle Flügge (1995) byl dříve kmen topolu souměrný a zcela zachovaný. Ve výšce čtyř metrů, měl 3 větve, které tvořily kulatou korunu stromu. Dnes už zbývá pouze jedna větev vlevo, ze které se objevuje nepravidelná koruna. Lámání větví dokonce otevřelo i kmen. Dále Die Regionalgruppe „Goldene Höhe“ (2017) uvádí, že obvod kmene stromu je 5,13 metrů a v současné době dosahuje výšky přibližně 17,3 metrů. Avšak z níže přiložené tabulky je patrné, že historicky se vzhled topolu měnil jak v obvodu jeho kmene, tak ve výšce. Topol byl tedy měřen v několika různých obdobích.

Tabulka 2: Údaje o vzhledu topolu

Obvod kmene a výška		
Rok	Obvod	Výška
1896	4,30 m	23 m
1957	4,70 m	26 m
1974	4,75 m	20 m
1983	4,78 m	20 m
1991	5,00 m	neuvedeno
2007	5,13 m	17,3 m

Zdroj: Vlastní zpracování podle Flügge (1995)

5.2.3 Genius loci a Babisnauer Pappel

Podle Norberga-Schulze (1994) předmětem identifikace jsou konkrétní specifika prostředí a vztah člověka k němu, se vyvíjí již během dětství. Uvádí, že dítě se seznamuje se svým prostředím a vytváří si jaká si schémata, která předchází všem zážitkům.

Duch této oblasti je vnímán jako osobní zážitek z dětských let. Z toho je patrné, že autorka práce má k tomuto místu dlouholetý vztah, kdy v dětství tento strom a vyhlídku navštívila se svými prarodiči. Teď se na toto místo vrátila po 10 letech a zanechalo v ní hluboký dojem. A to nejen magickým výhledem na noční osvětlené Drážd'any, ale i právě dýchající historie tohoto místa. Místo má pro ni svého ducha i tím, že není narušeno turisty parkujícími přímo u topolu, ale je nutné k němu cca 500 metrů ještě dojít pěšky. Na následujících fotografiích je možno vidět strom v roce 2008 a poté po deseti letech v roce 2018. Ze snímků je patrné, jak strom během deseti let ztratil na své hustotě, a větve jsou v dnešních časech prořídle. Flügge (1995) uvádí, že dle pranostik a pověr Babisnauer Pappel dvakrát za svoji existenci vykvetl a to v období, kdy skončila válka a bylo to uváděno jako symbol míru.

Obrázek 9: Dub s vyhlídkou a Babisnauer Pappel r. 2018

Foto: Petříková, 2018

Obrázek 10: Dub s vyhlídkou a Babisnauer Pappel r. 2008

Foto: Petříková, 2008

Most jako umělá atraktivita

Norberg-Schulz (1994) uvádí, že je potřebné rozlišit mezi umělými a přírodními fenomény, přesněji mezi „sídlem“ a „krajinou“. Zatímco zmiňované pojmy horizont, půda a nebe se dle Norberga-Schulze (1994) vážou k přírodě, tak pojmy jako podlaha, stěna, strop, je možno řadit k místům vytvořeným člověkem. Norberg-Schulz (1994) uvádí, že při návštěvě cizího města nás upoutá především specifický charakter, který se pojí dále s naší zkušeností. Také říká, že struktura místa se také mění a někdy i velmi rychle, přičemž to nemusí nutně znamenat ztrátu *genia loci* či autenticity. O samotném mostu hovoří Norberg-Schulz (1994) jako o mocně a lehce se klenoucím nad proudem řeky. Také zmiňuje, že most staví břehy naproti sobě a spolu s nimi se přibližují k řece také daleké krajiny za oběma břehy. Nesnaží se vyzdvihovat detaily, ale vysvětlit, že krajina získává svou hodnotu také díky mostu.

5.3 UNESCO a Drážďany

Pod Brühlovými terasami zvanými jako „balkón Evropy“ plynule a klidně protéká řeka Labe. Město Drážďany je pro obyvatele Čech jakousi domovinou a spřízněným městem nejen díky své blízkosti od českých hranic, ale právě také řekou Labe, která v Čechách pramení. Pro Drážďany je Labe významným symbolem. Sucher a Wurlitzer (2017) zmiňují, že údolí Labe je natolik krásné a obdivuhodné, že ho UNESCO zařadilo na seznam světového dědictví. Dalo by se říci, že právě autenticita tohoto města a údolí nadchla památkáře a okolí Labe v Drážďanech si ocenění zasloužilo. Bruschke (2012) uvádí, Labské údolí a soubor městské architektury byly zařazeny na seznam památek světového dědictví UNESCO v roce 2004. Ocenění zahrnovalo i soubor kvalitní architektury ve městě, dále také kulturní bohatství a nakonec rozlehlé přírodní krajiny podél řeky Labe.

Obrázek 11: Stavba mostu Waldschlösschenbrücke v Drážďanech

Foto: DPA, 2009

5.3.1 Most Waldschlösschenbrücke

Ocenění od UNESCO bohužel nevydrželo městu Drážďany příliš dlouho. Wurlitzer a Sucher (2011) uvádí, že v roce 2009 bylo Labské údolí vyškrtnuté ze seznamu UNESCO kvůli diskutabilní stavbě mostu Waldschlösschenbrücke.

Památkáři měli pocit, že kvůli výstavbě mostu pohled na Drážďany a jejich kouzlo ducha už nebude takové, jaké bývalo před výstavbou mostu. Podle Brusckke (2012) bylo snahou zlepšit dopravní spojení mezi dvěma břehy Labe, proto byla naplánována výstavba už několikátého mostu přes řeku. Uvádí, že bylo žádoucí, aby most byl napojen na hlavní tepnu. Uvádí, že tedy bylo rozhodnuto, postavit most na východním okraji města pod zámekem Waldschlösschen, podle kterého je most pojmenován,

Brusckke (2012) zmiňuje, že už v počátcích výstavba mostu vzbudila mnohé rozporuplné reakce mezi lidmi. Uvádí, že ti kteří stavbu mostu obhajují, se spoléhají na to, že dojde k odlehčení mostů, které jsou v blízkém okolí, kdežto ochránci a odpůrci stavby se obávají škod, které vzniknou na okolní přírodě. Zmiňuje tedy, že v roce 2005 proběhlo referendum a obyvatelé Drážďan se shodli pro zahájení

výstavby mostu. Práce na mostu byly zahájeny poté v roce 2007. Na tento popud UNESCO zároveň zařadilo Labské údolí v Drážďanech do seznamu památek, které jsou ohrožené. Bruschke (2012) uvádí, že rok poté organizace upozornila a pohrozila, že v případě pokračující výstavby mostu, dojde k odebrání titulu a ocenění, načež se tak roku 2009 stalo. Right Place Right Time (2014) uvádí, že v roce 2011 byl 635 metrů dlouhý Waldschlössenský most dokončen. Tento web uvádí, že občanům vadila především dopravní situace ve městě. Město Drážďany také přistoupilo na několik ústupků, ale k udržení dědictví to nestačilo. Dále uvádí, že otázkou je, zda ztráta ocenění má pro Drážďany nějaký značný vliv. Zmiňuje, že poskytované finance jsou od UNESCA téměř nulové a daleko významnější hodnotu má právě samostatná značka. Závěrečnou zajímavostí toho rozporuplného tématu, je skutečnost, že dle Right Place Right Time (2014) došlo v minulosti k vyřazení památky ze seznamu UNESCA pouze jednou.

Deutsche Welle (2005) uvádí, že výboru UNESCA vadil čtyřpruhový dálniční most v historickém centru města z toho důvodu, že by to snížilo hodnotu kulturní krajiny s jejím povodím na citlivém místě. Uvádí také, že UNESCO očekávalo výstavbu mostu s nenapravitelným poškozením krajiny a prosilo město o alternativu ve formě tunelu. V závěru je tedy možno shrnout, že komise UNESCO měla strach o autentičnost místa a narušení genia loci města a krajiny.

5.4 Sběr informací a průběh šetření výzkumu

V této části bylo pro výsledky empirického šetření zvoleno metody kvalitativní i kvantitativní. Primárně bylo využito kvantitativního výzkumu, který probíhal v podobě dotazníkového šetření a byl potřebný k vyhodnocení odpovědí na stanovené výzkumné otázky. Sloužil také k vyhodnocení cílů bakalářské práce, ke kterým jsou zmíněna závěrečná doporučení pro budoucí návštěvníky a cestovní kanceláře.

Metoda zjišťování informací a hledání odpovědí pomocí dotazníkového šetření byla zvolena díky jednoduchosti zpracování a přehlednému získání informací od respondentů. Dotazníkové šetření probíhalo v rozmezí od 18. listopadu 2018 do 9. ledna 2019. Dalo by se říci, že dotazníkové šetření má možnost vyhodnotit a shrnout data za relativně krátké období. Dotazníky byly vyplňovány anonymně a byly zpracovány za pomoci webových stránek www.surveymonkey.com. Poté, co byl dotazník na webových stránkách vytvořen, byl rozeslán respondentům formou odkazu v elektronické podobě. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 100 respondentů, z nichž 71 navštívilo Drážďany, a zbylých 29 dosud město nenavštívili. Dotazník obsahoval 17 otázek typu otevřených, uzavřených i polouzavřených dotazů. Respondenti, kteří město nenavštívili, byli vyzváni k vyplnění prvních dvou otázek v empirickém šetření, a poté byli požádáni, dotazník dále nevyplňovat. Zbylých 15 otázek bylo určeno pro 71 respondentů, kteří město Drážďany již navštívili.

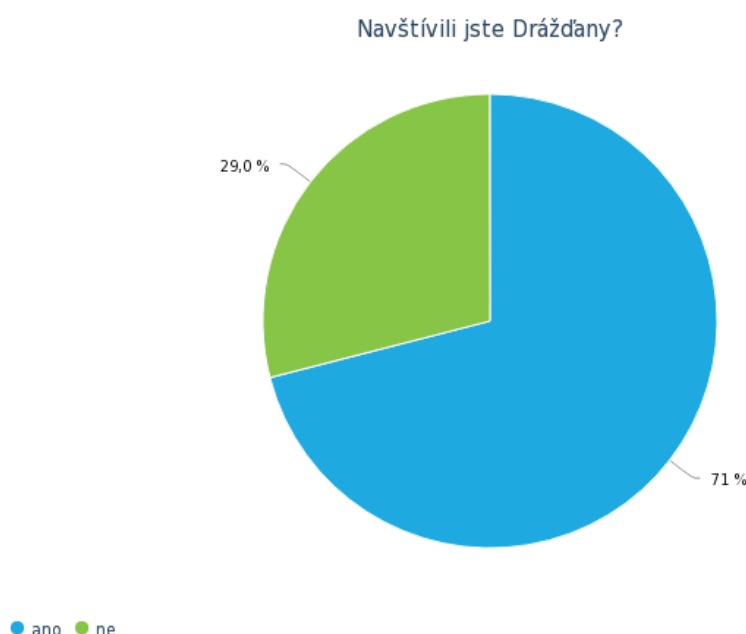
Za pomoci metody kvalitativní a spíše jako podpůrný element byl pro práci zvolen individuální řízený rozhovor. Rozhovor byl na předem připravené otázky, které byly pokládány zaměstnankyni cestovní agentury v Hradci Králové. Odpovědi z rozhovoru sloužily k vyhodnocení jedné z výzkumných otázek a napomohly k závěrečným cílům práce.

5.5 Zpracování výsledků

Struktura a cílená doporučení, jak zpracovat metodu kvalitativní i kvantitativní, čímž je tedy empirický výzkum, který zahrnuje dotazníkové šetření a individuální řízený rozhovor byl tvořen za pomoci rad a návodů z publikace od Trouсила a Jašíkové (2015).

5.5.1 Dotazníkové šetření

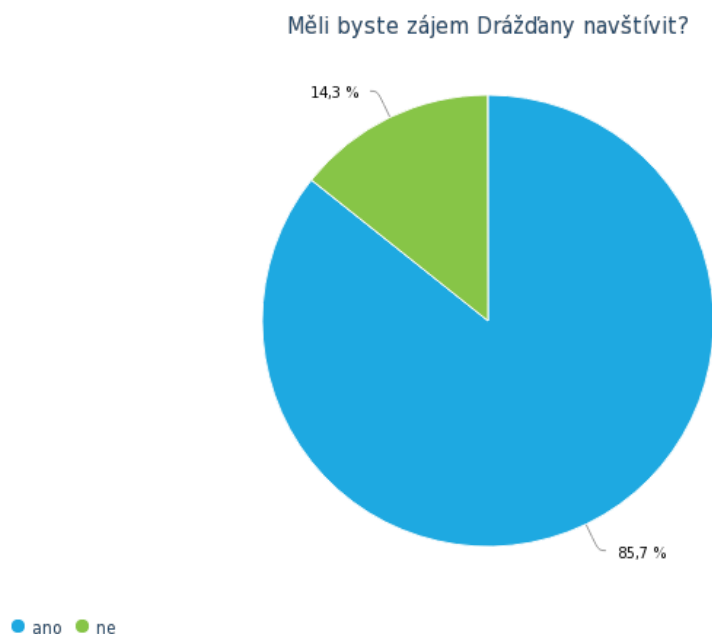
Graf 1: Návštěvnost města Drážďany

Zdroj: vlastní výzkum

Otázky č. 1 v dotazníkovém šetření se zúčastnilo celkově 100 respondentů, kde bylo jejich úkolem označit, zda už město Drážďany navštívili. Z výsledků šetření je možno shrnout, že 71 oslovených respondentů město doposud navštívilo. Zbýlých 29 označilo tuto otázku odpovědí „ne“. Pod touto otázkou byly umístěny pokyny. Ti respondenti, kteří město navštívili, byli vyzváni, aby pokračovali dále na otázku č. 3. Zbytek účastníků, kteří město doposud nenavštívili, měli za úkol odpovědět na otázku č. 2 a poté dotazník odeslat. Z toho pro ně vyplynulo, aby se nadále vyplňování dotazníku neúčastnili.

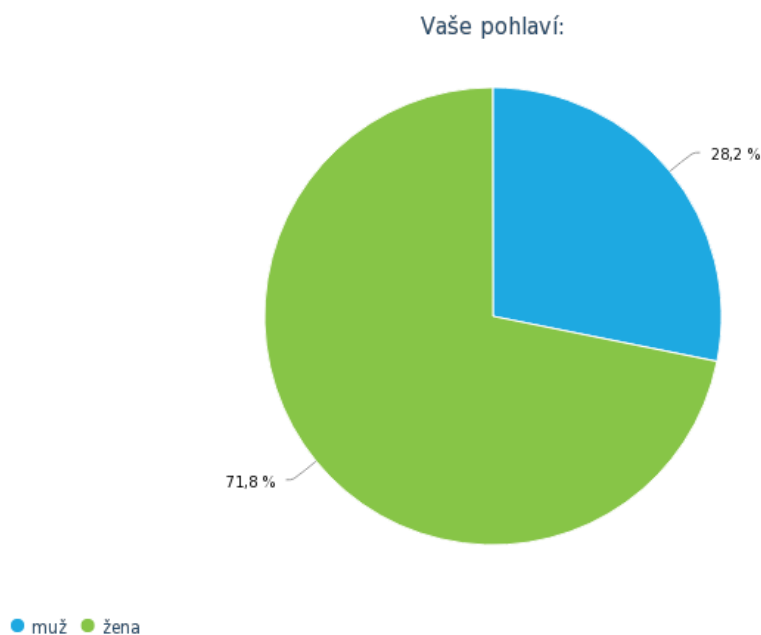
Graf 2: Zájem o návštěvu města

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka č. 2 měla za úkol zjistit od 29 respondentů, kteří město doposud nenavštívili, zda by měli motivaci či zájem město poznat. Z uvedeného grafu je patrné, že téměř 86 % z 29 respondentů, tedy většina, by zájem o návštěvu města měla. Z procentuálního výsledku grafu je možno usoudit, že město navozuje značnou přitažlivost či při nejmenším zvědavost z pohledu respondentů. Zbýlých 71 účastníků bylo požádáno tuto otázku přeskočit a nevyplňovat.

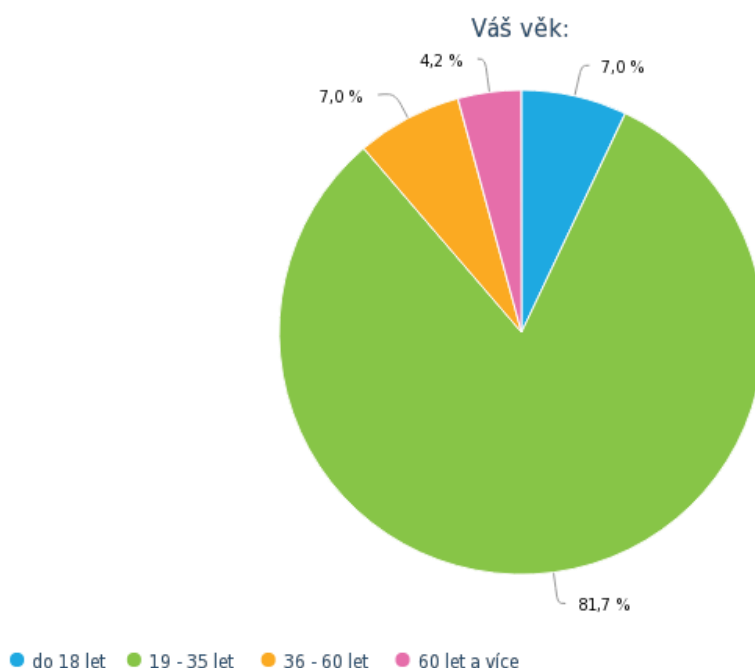
Graf 3: Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka č. 3 z dotazníkového šetření zjišťovala pohlaví respondentů, kteří se zúčastnili dotazníku a zároveň město Drážďany navštívili. V této otázce bylo zjištěno, že ze 71 dotazovaných bylo 20 mužů, což odpovídá 28,2 % vyjádřených v grafu. V ženském zastoupení bylo dvojnásobně více respondentů a to 51 což je vyjádřeno jako 71,8 %. Ženy tvoří tedy převážnou část v odpovědích na dotazníkové otázky. Je možno i soudit, že právě ženy byly ochotnější a vstřícnější k dotazníkovému šetření, a proto mají ve výsledku značnější převahu.

Graf 4: Věk dotazovaných

Zdroj: vlastní výzkum

Cílem otázky č. 4 bylo najít odpovědi na současný věk dotazovaných. K odpovědi na otázku měli respondenti možnost vybrat věk do 18 let, dále 19-35 let, následovalo rozmezí 36-60 let a v poslední řadě 60 let a více. Z výsledků vyobrazených v grafickém zpracování lze usoudit, že největší zastoupení má věková skupina 19-35 let a to téměř 82 %. Na druhém místě se umístil věk do 18 let a rozmezí 36-60 let, tyto dvě skupiny tvořily zastoupení po 7 %. Menšinu v této otázce zastupovala kategorie 60 let a více, která tvořila 4,2 %. Po shrnutí lze usoudit, že dotazník vyplnilo celkem 58 osob ve věku 19-35 let.

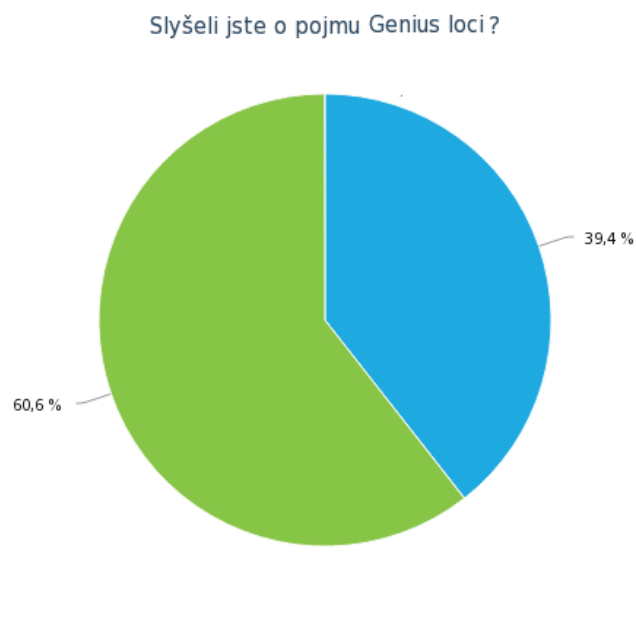
Graf 5: Roční období návštěvy

Zdroj: vlastní výzkum

U otázky č. 5 mohli respondenti volit také z více možností. Otázka zkoumala, v jakém ročním období město Drážďany navštívili. Z výzkumu vyplývá, že město bylo většinou navštíveno v zimě, to ukazuje růžový sloupec v uvedeném grafu. Pro návštěvu Drážďan v zimním období se rozhodlo 48 dotazujících ze 71. Léto a podzim tvořily kolem 30 %, což připadá na přibližně 21 návštěvníků a nejméně navštěvovaným obdobím je jaro, ve kterém bylo ve městě pouze 15 dotazovaných. Tato otázka byla v práci zvolena i jako výzkumná.

Graf 6: Povědomí o pojmu Genius loci

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka č. 6 zkoumala, zda respondenti někdy slyšeli o pojmu Genius loci. Cílem bylo zjistit, zda existuje povědomí lidí o tomto pojmu. Z výsledků vyplývá, že téměř 61 % což je 43 odpovídajících, dosud o pojmu Genius loci ani neslyšelo. Pouhých 28 dotazovaných se už o tomto pojmu někdy doslechlo. Tato otázka posloužila také jako výzkumná.

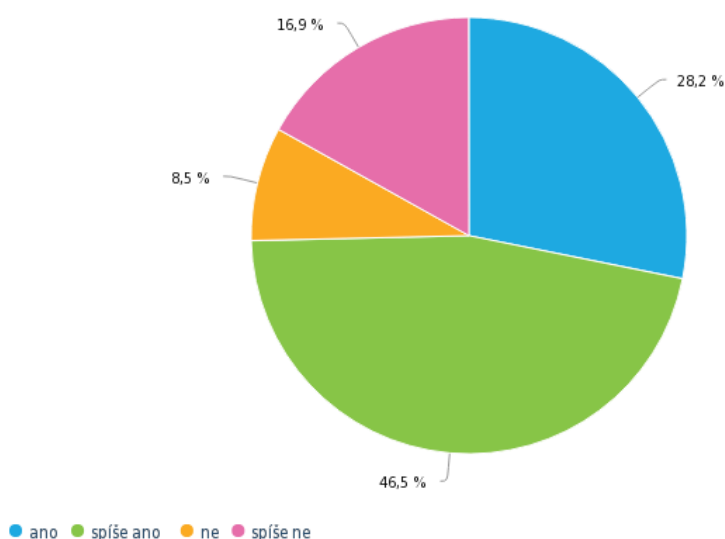
Otázka č. 7 v dotazníkovém šetření byla věnována respondentům, kteří odpověděli v šesté otázce „ano“. Pokud tedy o pojmu Genius loci slyšeli a měli o něm povědomí, byli vyzváni k tomu, aby se pokusili vlastními slovy vyjádřit tento pojem. Prostor pro odpověď neměl žádná omezení, tudíž byla odpověď volná a zcela záležela na dotazujících. U vyhodnocení otázky byly zpozorovány různé typy odpovědí:

„Duch místa; Krásná atmosféra; Specifická atmosféra dané oblasti, v tomto případě Drážďan; Místo, které v nás zanechá zvláštní, nepopsatelnou atmosféru; Síla pocitu; Duch místa, něco, co má to místo navíc kromě hmatatelných a viditelných věcí; Kouzlo místa, cíl, za kterým tam lidé jezdí“

Graf 7: Pocítění Genia loci v Drážďanech

Pokud Vám sdělím, že Genius loci se dá vnímat jako specifická/zvláštní atmosféra místa. Pocítily jste ji v Drážďanech?

Zdroj: vlastní výzkum

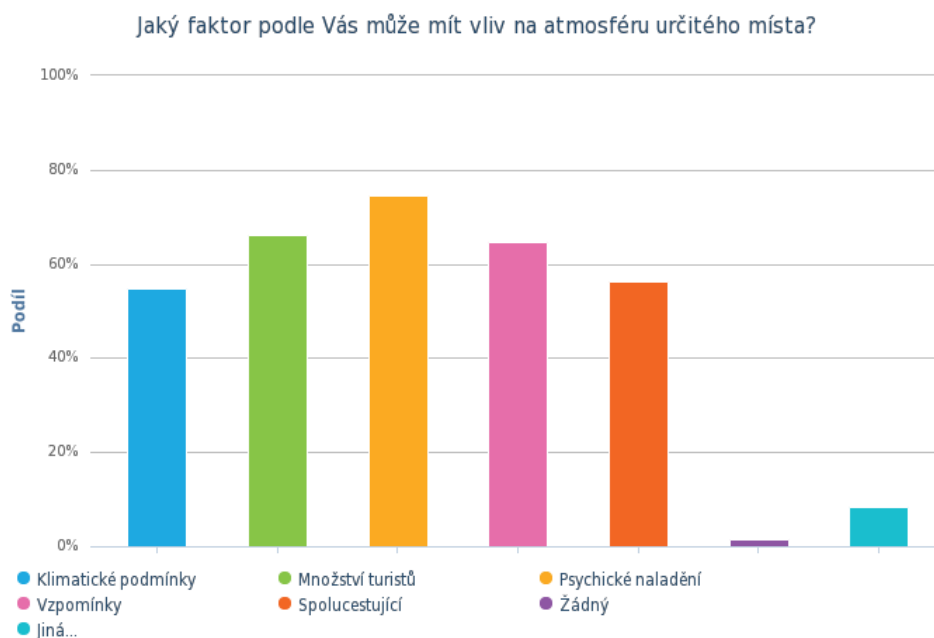
Otázka č. 8 zjišťovala, zda respondenti v Drážďanech pocítily specifickou či zvláštní atmosféru. Tato otázka byla zvolena také jako výzkumná a díky ní mohl být vyhodnocen jeden z mnoha cílů práce. V této otázce měli respondenti zvolit ze čtyř odpovědí a to z možností „ano, spíše ano, ne, spíše ne“. Pokud bude vnímána odpověď „ano a spíše ano“ jako pozitivní výpověď, lze usoudit, že celkem 53 respondentů atmosféru pocítily. Zbýlých 18 dotazujících s odpovědí „ne a spíše ne“ se přiklání k názoru, že specifická atmosféra zde nebyla pocítěna.

Dotazníková otázka č. 9 hledala odpověď na to, jakou konkrétní atmosféru lidé v Drážďanech pocítily. Tato otázka byla otevřenou formou výpovědi, tedy každý respondent mohl odpovědět dle svého vlastního uvážení. Otázka byla zvolena také jako první výzkumná, odpovědi na ni, budou tedy vyhodnoceny až v další části práce.

Otázka č. 10 měla za úkol zjistit, jaký způsob návštěvy města respondenti zvolili. Měli na výběr buď individuální formou, organizovaně příkladem s cestovní kanceláří či měli tu možnost město poznat obojím způsobem. Z výsledků je možno shrnout, že 59 respondentů zvolilo formu návštěvy města individuální a 14 respondentů formu

organizovanou. Z výsledků tedy plyne, že 3 respondenti poznali město obojím způsobem. V závěru otázky lze vyvodit fakt, že návštěvníci preferují zájezd individuální na úkor využití organizované formy.

Graf 8: Faktor a jeho vliv na atmosféru určitého místa

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka č. 11 zkoumala, jaký faktor dle respondentů může mít vliv na atmosféru určitého místa. Respondenti měli možnost zvolit z předem nastavených faktorů a to: Klimatické podmínky; Vzpomínky; Množství turistů; Psychické naladění; Spolucestující; Žádný; Jiná. Pro odpověď jiná mohli respondenti volnou formou popsat jimi zvolený faktor, který by mohl atmosféru ovlivnit. Z výsledků v grafu č. 8 je patrné, že nejvíce hlasů získala odpověď „Psychické naladění“. Tato otázka je zvolena jako výzkumná, z tohoto důvodu je plně vyhodnocena až v další části práce.

Otázka č. 12 v dotazníkovém průzkumu zněla následovně: „Když se řekne pojem *Drážďany*, co se Vám vybaví jako první?“ Na tento dotaz mohli respondenti odpovídat volnou formou, jednalo se tedy o otevřenou otázku. Odpovědí bylo mnoho a skládaly se z různých forem, tato otázka byla použita také jako výzkumná, proto její odpověď bude vyhodnocena v další části práce.

Obrázek 12: Dotazníková otázka č. 13

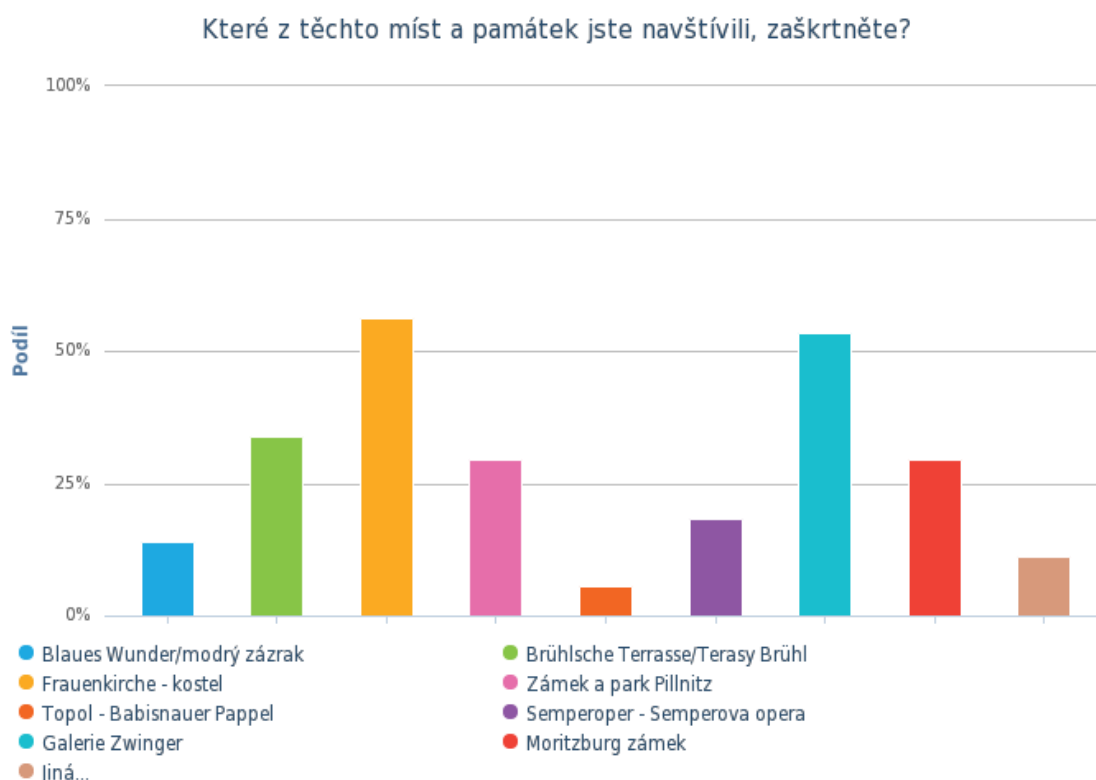
Z vyhlídky stromu Babisnauer Pappel   Z věže Skyliner Dresden

Zdroj: vlastní výzkum

Dotazníková otázka č. 13 zkoumala, která z turistických atraktivit by respondenty lákala více při pohledu na Drážďany. Dotazující měli vyobrazené dvě fotografie a to z vyhlídky stromu Babisnauer Pappel a z věže Skyliner Dresden. Jejich úkolem bylo označit, který pohled je lákavější. Z výzkumu vyplynulo, že 90% dotazujících by volilo pohled na Drážďany z věže Skyliner. Tedy úhel pohledu z ptačí perspektivy je podle respondentů lákavější.

Otázka č. 14 měla návaznost na předchozí dotazníkovou otázku. Vyzývala účastníky šetření, aby svými slovy popsali, jaký byl jejich důvod pro výběr jimi zvolené fotografie. Úkolem a cílem otázky bylo, zjistit popud a dojem, proč právě tuto fotografii zvolili. Otázka má návaznost na výzkumné šetření, proto bude vyhodnocena až v další části práce.

Graf 9: Návštěvnost památek

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka č. 15 zkoumala, které památky v regionu Drážďan byly respondenty navštíveny. Dotazující měli volbu zaškrtnout z osmi uvedených památek, atraktivit či mohli otevřeně napsat i jiný výběr. Pro zvolení byly vybrány památky Blaues Wunder neboli modrý zázrak, kostel Frauenkirche, topol zvaný Babisnauer Pappel, galerie Zwinger, terasy Brühl, zámek a park Pillnitz, Semperova opera a zámek Moritzburg. Z výsledků vyplynulo, že nejvíce lidí a to 40 navštívilo kostel Frauenkirche, druhé místo obsadila galerie Zwinger se 38 návštěvníky a třetí místo terasy Brühl s počtem 24. Nejméně navštěvovanou a pro respondenty ne příliš známou atraktivitou byl topol Babisnauer Pappel. V kolonce „jiná“ na otevřenou odpověď dotazující reagovali: „Vánoční trhy, obchodní centrum; muzeum hygieny a muzeum vojenské historie.“

Obrázek 13: Dotazníková otázka č. 16

V zimě přes den

V létě v noci

Zdroj: vlastní výzkum

Otázka č. 16 v dotazníku zněla: „Která fotografie téhož místa na Vás působí atraktivnější atmosférou?“ Dotazující měli vyobrazené dvě fotografie téhož místa, jedna fotografie zobrazovala ulici v zimě přes den a druhá v létě v noci. Cílem bylo zjistit, co považují návštěvníci na pohled za atraktivnější atmosféru. Téměř 79 % respondentů tedy 56 ze 71 zvolilo k odpovědi fotografii v zimě přes den. Z toho lze usoudit, že sníh a denní světlo má pro pozorovatele lákavější atmosféru. Ačkoli se jedná o stejné místo, může právě počasí a roční období mít vliv na dojem z určitého prostředí. Fotografie je focena z Brühlových teras směrem ke kostelu Frauenkirche.

Poslední otázka č. 17 z dotazníkového šetření zkoumala, zda by se návštěvníci do této destinace vrátili znovu. Z výzkumu vyplynulo, že téměř 96 % by Drážďany navštívilo znovu. Jedná se tedy o 68 ze 71 respondentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření. Z toho lze usoudit, že Drážďany jsou atraktivní destinací a lidé se na toto místo rádi vrací. I díky druhé otázce dotazníkového šetření, lze atraktivitu města potvrdit a to již zmíněným faktem, že téměř 86 % z 29 účastníků, kteří město doposud nenavštívili, by minimálně zájem o poznání regionu Drážďan měli.

5.5.2 Individuální řízený rozhovor

- Téma: Organizovaný zájezd do Drážďan

Interview se Zuzanou VONDRUŠKOVOU, zaměstnankyní cestovní agentury.

Hradec Králové 6. 12. 2018

1. Jaký je zájem ze strany návštěvníků o tuto destinaci?

Z pohledu zaměstnankyně cestovní agentury mohu říci, že právě do naší cestovní agentury dochází návštěvníci se zájmem o tuto destinaci primárně v období adventních trhů, ale během roku je poptávka po této destinaci nízká.

2. Jaké cestovní kanceláře, se kterými vaše cestovní agentura spolupracuje, nabízí zájezd do Drážďan?

V naší databázi zaznamenávám nabídku zájezdu od těchto cestovních kanceláří: CK Inex, Vega Tour, CK České Kormidlo, CK Redok Travel, Monatour, CK KALOUSEK & WILLIAMS a.s., Geops CK, IDEA tour, CK Hoška-tour, CK Valaška, Čedok, SLAN tour, CK Mayer & Crocus, CK Experi tour

3. V jakém ročním období nejvíce CK nabízí zájezd do Drážďan?

S jistotou mohu říci, že se nejvíce prodává a nabízí zájezdy v zimě. K dispozici jsou samozřejmě také nabídky během roku a to například třídenní zájezd v červnu, který je zaměřen na Saské Švýcarsko a Drážďany. Tato nabídka vychází od cestovní kanceláře Redok Travel.

4. Máte nějaké zpětné vazby k tomuto zájezdu od svých klientů?

Klienti se k nám vrací opakovaně a doporučují zájezd svým blízkým. Teď aktuálně, tedy začátkem prosince mohu říci, že jsem prodala zájezd do Drážďan čtyřem klientům.

5. Kolikadenní zájezdy se nabízí?

V zimě a v období adventních trhů se nejvíce nabízí jednodenní zájezdy. V nabídce máme také i varianty dvoudenních, třídenních a dokonce i pětidenních zájezdů do tohoto města.

6 Shrnutí výsledků

Pro tuto bakalářskou práci byly v úvodní části stanoveny výzkumné otázky, ty byly ověřovány pomocí dotazníkového šetření a individuálního řízeného rozhovoru. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 100 respondentů a individuální řízený rozhovor byl veden se zaměstnankyní cestovní agentury. Výzkumných otázek bylo pro bakalářskou práci zvoleno celkem osm. V této části budou shrnuty výsledky empirického šetření za pomoci předem stanovených výzkumných otázek.

Stanovené výzkumné otázky

První výzkumná otázka:

1. Jakou atmosféru pocítili návštěvníci v Drážďanech?

Na tuto otázku odpovídali respondenti otevřenou formou pomocí dotazníkového šetření. Výsledkem této výzkumné otázky bylo mnoho odlišných odpovědí:

„Duch historie; Hektickou; Turistickou; Německou; Příjemná a odpočinková; Historie; Vánoční trhy; Čisté město; Povznášející; Velice specifickou; Neutrální, nic výjimečného; Kouzelnou atmosféru a posun v čase; Znovu zrozené město.“

Takto zněly výpovědi a vyjádřená hesla respondentů k výzkumné otázce. Část respondentů se však dokázala více rozepsat a atmosféru vyjádřit více slovy. Značná část odpovědí se týkala právě vánočního a zimního období.

„Vánoční atmosféru; Vánoční, byla jsem tam na vánočních trzích; Pocítil jsem předvánoční a historickou atmosféru; V zimě jsem ucítila hodně vánoční atmosféru – všude byly stánky s vánočními trhy a světylka; Uvolněná atmosféra před Vánoci; Atmosféra kolem Vánoc tradiční a veselá“

V paměti starších respondentů utkvěly především vzpomínky a historie.

„Město s historií, autenticita města, které bylo vybombardováno a znovu vystaveno, příjemná atmosféra a celkově útulné město; Smutnou v důsledku poničení budov; Výjimečnost historie, současnosti a různorodost národů; Frauenkirche – vzpomínka na vybombardované Drážďany a obdiv Zwingeru; Příjemná atmosféra s krásným pohledem na historické centrum Drážďan; Kouzelná atmosféra a posun v čase; Byl jsem ohromen, jak se Drážďany dokázaly vyrovnat s bombardováním na konci 2. světové války; Poprvé jsem tam byl po válce roku 1958 a vše bylo ještě rozbité, připomínalo válku a její hrůzy.“

Lze tedy shrnout, že výsledky se značně lišily. Výzkumná otázka přinesla různé názory na procítění atmosféry a samotných zážitků z tohoto města. V teoretické části práce byly pojmy Genius loci i autenticita objasněny a představeny. Při praktickém výzkumu byly tyto pojmy potvrzeny a dokonce i respondenty vyjádřeny. Možno říci, že někteří skutečně pocítili jak autenticitu města, tak i jeho značnou specifickou atmosféru.

Druhá výzkumná otázka:

2. Jaké množství dotazovaných slyšelo o pojmu Genius loci?

Cílem této výzkumné otázky bylo zjistit, jaké je množství dotazovaných, kteří o pojmu Genius loci slyšely. Z výsledků plyne, že pouze 28 respondentů ze 71 o pojmu slyšelo, zbylých 43 zvolilo odpověď ne. Tento výzkum je tedy důkazem, že pojem Genius loci není mezi populací až tak známý a větší část neměla dosud o pojmu ani tušení. Z toho lze vyvodit, že by měl být pojem využíván mezi populací hojněji a jeho význam objasněn.

Třetí výzkumná otázka:

3. Zaznamenali návštěvníci genius loci v této destinaci?

Poté co byl pojem v dotazníku vysvětlen, následovala výzkumná otázka, zda byl genius loci návštěvníky v destinaci pocíten. Z výsledků dotazníkového šetření lze na tuto výzkumnou otázku s jistotou odpovědět, že většina ho pocítila. Kladných

odpovědí se dostavilo 53 a záporných 18 čili výsledkem výzkumné otázky je fakt, který poukazuje na to, že *genius loci* byl v této destinaci pocítěn. Díky tomu je zodpovězen jeden z cílů bakalářské práce.

Čtvrtá výzkumná otázka:

4. V jakém ročním období jsou Drážďany nejvíce navštěvovány?

Z výzkumu, který se týkal ročních období, vyplynulo, že nejvíce respondentů navštívilo Drážďany právě v zimě. Tuto odpověď zvolilo 48 ze 71 dotazovaných. I dle výzkumné otázky, která se týkala atmosféry, kde větší část dotazujících pociťovala atmosféru vánoční, lze soudit, že zima byla nejnavštěvovanějším ročním obdobím. Drážďany jsou skutečně pro svoji vánoční atmosféru v zimním období hojně vyhledávány. Léto a podzim označilo kolem 20 respondentů, přičemž jaro se stalo nejméně vyhledávaným ročním obdobím.

Pátá výzkumná otázka:

5. V jakém období cestovní kanceláře uskutečňují zájezd do Drážďan?

Z individuálního řízeného rozhovoru vyplynula skutečnost, že i cestovní kanceláře pořádají své zájezdy primárně s cílem na zimní období a to právě díky vánočním trhům. Umožňují zájemcům samozřejmě také nabídky během období celého roku. Existují a prodávají se zájezdy na červnové období, tedy možnost získat úhel pohledu na tento region i v letních časech. Přesto zima stále vede a adventní zájezdy jsou toho důkazem.

Šestá výzkumná otázka:

6. Co se vybaví návštěvníkům při pojmu Drážďany?

Na šestou výzkumnou otázku respondenti mohli odpovídat volnou formou. Úkolem a cílem bylo zjistit, co se vybaví dotazovaným pod pojmem Drážďany. Byly zaznamenány různé typy výpovědí, které lze rozdělit do několika oblastí. Někteří volili odpověď vztahující se ke geografickému okruhu, kde mezi odpověďmi zazněla *řeka Labe, spolková republika Sasko* dále samotné *Německo, vyspělost západního světa*

a závěrem zeměpisné polohy byla uvedena *středoevropská perla*. Význam a představa pro pojem Drážďany je pro každého respondenta z hlediska vnímání velmi individuální a mentální zobrazení si každý ve své mysli představí jinak. Další respondenti soustředili svoji odpověď na památky a historii. Byl zde zmiňován *Zwinger, umění, baroko, vyhlídková věž, historické budovy*, z a celkově památky. Vánoce a tradiční zimní období mělo také své zastoupení. Mezi odpověďmi na tuto otázku zazněly *tradiční vánoční trhy, štola a Vánoce*. Zde je možné říci, že 17 respondentů se shodlo na představě o městě odpovědí: „*Vánoční trhy*“. Tato výpověď tvořila největší zastoupení. Mnozí také označili obchodní značku Primark a celkově nákupy. Někteří město vnímají z citových vjemů a uvádí *krásné, staré, úchvatné město s příjemnou atmosférou*. Zazněla také odpověď *vzpomínka na dětství, milí lidé a čistota s pořádkem v ulicích města*. Z výzkumu je patrné, že většina respondentů vnímá město velmi pozitivně, ale stále vedoucí příčku mají vánoční trhy.

Sedmá výzkumná otázka:

7. Jaká turistická atraktivita z fotografie by lákala k pohledu na Drážďany více?

Sedmá výzkumná otázka zkoumala, jakou turistickou atraktivitu by raději návštěvníci zvolili k pohledu na Drážďany a jaký je důvod jejich výběru. Fotografie jsou vyobrazené u dotazníkové otázky č. 13. Z výsledků byla značným vítězem zvolena fotografie z vyhlídkové věže pro pohled na město. Kde 90% respondentů se shodlo na tomto snímku. Důvody výběru mohli dotazující sami volnou formou rozepsat. Pro výzkumnou otázku bylo podstatné, proč právě tuto fotografii zvolili. Odpovědi byly různé: „*Hezčí výhled na město.*“

„*Mám ráda večerní města, která jsou osvětlená.*“

„*Možnost vidět celé drážďanské centrum z jednoho místa, možnost obejít vyhlídkovou věž a prohlédnout město ze všech stran.*“

„*Lepší rozhled, líbí se mi svítící historické budovy, je to kouzelnější.*“

„*Zajímavý pohled z ptačí perspektivy.*“

„*Mám raději město než přírodu.*“

„*Lákají mě obě místa, ale kdybych si musel vybrat, tak bych volil věž, protože by byl lepší výhled na centrum města, Vyhlídka od stromu by zajisté vystihovala více pojem Genius Loci a bylo by zde méně turistů.*“

„Láká mě více příroda“

Z výpovědí respondentů je možno shrnout, že opravdu pohled z vyhlídkové věže vnímají lákavějším dojmem než z přírodní atraktivity.

Osmá výzkumná otázka:

8. Jaký faktor má největší vliv na atmosféru daného místa?

Osmá výzkumná otázka vyhodnocovala, jaký faktor má největší vliv na atmosféru daného místa. Na výběr měli dotazující z pěti faktorů, mezi něž byly zařazeny klimatické podmínky, množství turistů, psychické naladění, vzpomínky a spolucestující. Měli také možnost zvolit odpověď *„jiný faktor“* a možnost sami doplnit odpověď. Z připravených pěti faktorů bylo nejčastěji zvoleno psychické naladění. Tedy podle respondentů má právě psychické rozpoložení jedince největší vliv na atmosféru daného místa. Dále druhé místo obsadilo množství turistů, které dle respondentů má také značný vliv na atmosféru a naladění při návštěvě města. Nejmenší vliv dle odpovídajících mají na atmosféru klimatické podmínky, dalo by se tedy říci, že pro respondenty počasí nehraje až tak velkou roli. Z volné odpovědi dotazující doplnili:

„Prostředí, dobré jídlo a pití.“

„Hustota historických památek“

„Stavby a roční období“

„Architektura, dekorace, den a noc, místní akce“

7 Závěry a doporučení

Cílem práce bylo zhodnotit a vystihnout genius loci v regionu Drážďan. Teoretická část měla za úkol interpretovat pojmy vztahující se k odborné práci dle sekundárních dat a to z dostupné literatury, článků a webových stránek. Praktická část představila konkrétní přírodní a umělo atraktivitu a jejich genius loci. V závěru praktické části bylo pomocí dotazníkového šetření zkoumáno, jaké je povědomí návštěvníků o místě, které má svého „ducha“ a zda ho ve městě pocítili. Byly zde také zjišťovány otázky, které plynuly z dotazníkového šetření a individuálního řízeného rozhovoru týkající se regionu Drážďany.

Z výsledků práce vyplynulo, že většina dotazovaných město dosud navštívila, je možné říci, že Drážďany svojí blízkou polohou k českým hranicím jsou častým cílem turistů z naší republiky. Město je považováno za atraktivní nejen četností návštěv, ale také většinovým zájmem dotazovaných, kteří město doposud nenavštívili. Atraktivita destinace byla potvrzena i díky skutečnosti, kolik cestovních kanceláří zájezd do Drážďan nabízí.

Atmosféra regionu působící na návštěvníky byla velmi příjemná, díky četnosti mnohých autentických památek, historie města a především velmi populárním obdobím Vánoce. Povědomí o existenci pojmu Genius loci je na velmi nízké úrovni a většina lidí o jistém „duchovi místa“ nemá žádné pojetí. Díky této skutečnosti, mohou vznikat různá doporučení. Respondenti byli v dotazníkovém šetření s pojmem seznámeni a poté bylo díky výsledkům utvrzeno, že v této destinaci byl genius loci pociťován. Byl zde zaznamenán nejen 53 respondenty, ale také autorkou práce.

Z existence sekundárních dat vztahujících se k předpokladům cestovního ruchu, lze potvrdit, že destinace opravdu tyto předpoklady má. Cestovní kanceláře nabízí zájezd nejvíce v zimním období a to vzhledem k pořádání vánočních trhů, za poznáním ozdobeného města a ochutnávkou tradiční drážďanské štolky. Tuto skutečnost potvrdil i samotný výzkum, jelikož 48 ze 71 respondentů město navštívilo v zimě. Pod pojmem Drážďany si lidé nejvíce představili opět Vánoce, tradiční trhy, ale nezapomněli zmínit i četné historické památky, které město nabízí. Psychické naladění návštěvníků, bylo zvoleno jako faktor, který má největší vliv na atmosféru

daného místa či destinace. Značnou roli hraje také množství turistů, faktory pak společně ovlivňují vzpomínky a představu o mentální mapě jedince. Díky dojmům jednoho člověka, který má o destinaci své vlastní mínění, které bylo ovlivněno zmíněnými faktory, pak mohou přilákat další návštěvníky a turisty do destinace.

Pro kvantitativní výzkum bylo použito vlastních fotografií, za cílem zjištění vnímavosti dotazovaných. K pohledu na Drážďany vzbuzuje větší zájem umělá atraktivita než přírodní. Fotografie z umělé atraktivity, kterou je mobilní vyhlídková věž, byla výrazně populárnější i díky pohledu na město z ptáčích perspektivy. Pohled na město z krajiny a vyhlídky umístěné u stromu Babisnauer Pappel nebyl lidmi příliš volen.

Limitující faktor, který vznikl při tvorbě práce, tkvěl v elektronickém zpracování dotazníku. Spočíval ve skutečnosti, kde respondenti, kteří město dosud nenavštívili, odpovídali dále i na otázky, které už nebyly pro ně určené. Tím vznikla větší práce pro vyhodnocení zbylých 15 otázek, jenž byly určeny pouze pro respondenty, kteří město skutečně navštívili. Bylo tedy za potřebí odstranit nehodící se respondenty ze zbylých otázek. Také obtížný, ale k práci potřebný byl překlad z německé literatury a internetových zdrojů, které byly k práci využity.

Nesoulad s literaturou byl pocíten v oblasti problematiky UNESCO a Drážďan. Ze sekundárních dat vyplynula skutečnost, kde Norberg-Schulz (1994) zmiňoval ve svých slovech, že struktura místa se často mění a nemusí nutně znamenat ztrátu genia loci či autenticity. Naopak nabádal k pohledu na situaci, kde lze stavbu mostu vnímat jako spojení dvou břehů a krajin, které získají novou hodnotu. Z toho lze usoudit, že teorie Norberga-Schulze mohla přispět k pozitivnějšímu pohledu na stavbu mostu Waldschlösschenbrücke. UNESCO mohlo tedy zvážit tyto teoretické poznatky a pozměnit směr ve svém rozhodnutí.

Závěrečným doporučením pro budoucí účastníky cestovního ruchu by bylo, zaměřit své individuální cesty do destinace v letním období či na jaře. Z osobních zkušeností má město větší kouzlo, více kvete, je zde možnost poznat region ze stezek podél Labe a posloužilo by to také k udržení únosné kapacity. Pokud návštěvníci vyhledávají

vánoční trhy za kulturním zážitkem, ten lze v létě také zažít a to při městských slavnostech Canaletto. Z výsledků a vlastní zkušenosti vyplynulo, že v období kolem Vánoc je město maximálně zatíženo. Pro návštěvu je doporučena přírodní památka a to topol Babisnauer Pappel, který má absenci v povědomí lidí a přesto oplývá kouzelnou atmosféru, kterou jeho existence a umístění v přírodní krajině vytváří.

Obrázek 14: Krásy města v létě – vinice, Labská stezka a zámky

Zdroj: Petříková (2018)

Bylo by dobré, jako doporučení pro cestovní kanceláře, aby delegáti na svých zájezdech informovali a představili účastníkům cestovního ruchu pojem Genius loci. Další radou by bylo, aby cestovní kanceláře zaměřily více zájezdů na letní období, jelikož má tento region skutečně i v teplejším období, co nabídnout. Delegáti by také mohli do svého programu zařadit výlet k nedaleké přírodní památce, jenž by oživila jejich doprovodný harmonogram.

K dalšímu zkoumání a zabývání se tímto tématem, by mohlo být zaměřeno se na starší věkovou skupinu, jelikož tohoto výzkumu se primárně zúčastnili lidé ve věku 19-35 let. Také by mohl probíhat výzkum, který by informace rozšířil o poznatky, zkušenosti turistů a obyvatel samotného Německa. Jelikož tento výzkum se zaměřil pouze na obyvatele a turisty z České republiky.

Práce měla sloužit především k interpretaci genia loci a do budoucna by bylo přínosem, kdyby samotná destinace, informační centra i cestovní kanceláře o tomto pojmu více hovořili a informovali. Protože právě genius loci tvoří skutečný impuls, proč se do určitého místa vracíme znovu, přinášíme si z něj vlastní vzpomínky a ve svých myslích utváříme o navštívené destinaci své vlastní mentální mapy.

8 Seznam použitých zdrojů

8.1 Tištěné zdroje

BRUSCHKE, Gerhard. *Drážďany*. Praha: Ikar, 2012, 272 s. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-1896-9.

CÍLEK, Václav. *Makom: kniha míst*. Praha: Dokořán, 2004, 268 s. ISBN 80-86569-91-8.

DAY, Christopher. *Duch a místo: uzdravování našeho prostředí: uzdravující prostředí*. Brno: ERA, 2004, 276 s. ISBN 80-86517-95-0.

EGERT-ROMANOWSKA, Joanna a Małgorzata OMILANOWSKA. *Německo*. Vyd. 2. Praha: Ikar, 2004, 576 s. Společník cestovatele. ISBN 80-249-0315-6.

FLÜGGE, Magdalena. *Die runde Pappel zu Babisnau*. Kreischa: Landesverein Sächsischer Heimatschutz e. V., 1995, 32 s.

KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada, 2013. 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6.

NORBERG-SCHULZ, Christian. *Genius loci: k fenomenologii architektury*. Praha: Odeon, 1994, 218 s. ISBN 80-207-0241-5.

NORBERG-SCHULZ, Christian. *Genius loci: k fenomenologii architektury*. In: ZELENKA, Josef. *Percepce krajiny a genius loci*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, 325 s. ISBN 978-80-7041-191-9.

PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, 335 s. ISBN 978-80-7435-329-1.

PEK, Tomáš. *Stavební památky: specifika přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 214 s. ISBN 978-80-7357-462-8.

POUROVÁ, Marie. *Marketing a management venkovského cestovního ruchu*. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií, 2010, 92 s. ISBN 978-80-254-7787-8.

ŘEZNÍK, Miloš. *Sasko*. Praha: Libri, 2005, 196 s. Stručná historie států. ISBN 80-7277-275-9.

STEWART, James, Neville WALKER a Christian WILLIAMS. *Německo: [turistický průvodce]*. Brno: Jota, 2010, 938 s. Průvodce (Jota). ISBN 978-807-217-730-1.

SUCHER, Kerstin a Bernd WURLITZER. *Drážďany*. České vydání čtvrté, aktualizované. Přeložil Alice KAVINOVÁ. Praha: Jan Vašut, 2017, 128 s. Merian live!. ISBN 978-80-7541-088-7.

ŠÍPEK, Jiří a Jiří ŠTÝRSKÝ. *Kapitoly z geopsychologie: (psychologicko-sociologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace)*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, 152 s. ISBN 978-80-7041-813-0.

ŠTÝRSKÝ, Jiří a Jiří ŠÍPEK. *Geograficko psychologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace: kapitoly z geopsychologie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011, 164 s. Recenzované monografie. ISBN 978-80-7435-114-3.

TROUSIL, Michal a Veronika JAŠÍKOVÁ. *Úvod do tvorby odborných prací*. Vyd. 2., rozš. Hradec Králové: Gaudemaus [i.e. Gaudeamus], 2015, 240 s. ISBN 978-80-7435-542-4.

VENCLOVÁ, Kateřina. *Geopsychologie a ekopsychologie v cestovním ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015, 242 s. Recenzované monografie. ISBN 978-80-7435-540-0.

WURLITZER, Bernd a Kerstin SUCHER. *Drážďany*. České vyd. 3., aktualiz. Přeložil Alice KAVINOVÁ. Praha: Jan Vašut, 2011, 132 s. Merian live!. ISBN 978-80-7236-755-9.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2

8.2 Elektronické zdroje

DESTATIS. *Statistisches Bundesamt* [online]. 2018 [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/DE/Startseite.html>

DEUTSCHE WELLE. *Dresden verliert Welterbe* [online]. 2009 [cit. 2018-11-14]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/dresden-verliert-welterbe-titel/a-4432862>

DIE REGIONALGRUPPE „GOLDENE HÖHE“ im Landesverein Sächsischer Heimatschutz. *Babisnauer Pappel* [online]. 2017 [cit. 2018-11-25]. Dostupné z: http://www.rg-goldenehoehe.de/babisnauer_pappel.html

DPA, /picture-alliance. "Enterbt": Das Elbtal. In: *Dresden verliert Welterbe-Titel* [online]. 2009 [cit. 2018-11-30]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/dresden-verliert-welterbe-titel/a-4432862>

DRESDEN.DE/STATISTIK. Faktum Dresden. *Dresden.de* [online]. 2018 [cit. 2018-10-22]. Dostupné z: https://www.dresden.de/media/pdf/statistik/pdfBrFaktumdt18_Net.pdf

EUROPA. EU. Německo. *Evropská unie* [online]. 2018 [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/germany_cs

HEŘMANOVÁ, Eva. Autenticita. In: *Artslexikon* [online]. 2012 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <http://www.artslexikon.cz/index.php?title=Autenticita>

RIGHT PLACE RIGHT TIME. *Proč nejsou Drážďany v UNESCO? - Right Place Right Time* [online]. 2014 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: http://www.rightplacerrighttime.cz/dresden/zajimavosti_unesco.html

SACHSEN-TOURISMUS.DE: zkratka znovu zažít Sasko. *Sachsen-Tourismus.de* [online]. 2018 [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: <https://www.sachsen-tourismus.de/cz/>

STATISTISCHES LANDESAMT SACHSEN. *Regionalstatistik* [online]. 2018 [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: <https://www.statistik.sachsen.de/html/874.htm>

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ- Udržitelnost cestovního ruchu. In: *UHK* [online]. 2015 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/cs-CZ/portal-cestovniho-ruchu/Digitalni-knihovna-vzdelavacich-objektu/Udrzitelnost-CR>

9 Přílohy

9.1 Příloha č. 1 Dotazník

Dobrý den,

Jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Hradec Králové, obor Management cestovního ruchu. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění krátkého dotazníku týkajícího se regionu Drážďany, který slouží jako podklad k mé bakalářské práci. Výsledky mého dotazníkového šetření jsou anonymní.

Děkuji Vám za ochotu a pomoc při práci.

1. Navštívili jste Drážďany?

ano ne

pokud "ano" pokračujte na otázku č. 3

pokud "ne" odpovězte na otázku č. 2 a poté klikněte na odeslat.

2. Měli byste zájem Drážďany navštívit?

ano ne

3. Vaše pohlaví:

muž žena

4. Váš věk:

- do 18 let
 19 – 35 let
 36 – 60 let
 60 let a více

5. V jakém ročním období jste Drážďany navštívili?

- Jaro
- Léto
- Podzim
- Zima

6. Slyšeli jste o pojmu Genius Loci?

- ano ne

7. Pokud ano pokuste se vysvětlit pojem vlastními slovy.

8. Pokud Vám sdělím, že Genius loci se dá vnímat jako specifická/zvláštní atmosféra místa. Pocítli jste ji v Drážďanech?

- ano
- spíše ano
- ne
- spíše ne

9. Jakou atmosféru jste tedy pocítli v Drážďanech?

10. Navštívili jste Drážďany:

- Individuálně
- Organizovaně např. s CK

11. Jaký faktor podle Vás může mít vliv na atmosféru určitého místa?

- Klimatické podmínky
- Množství turistů
- Psychické naladění
- Vzpomínky
- Spolucestující
- Žádný
- Jiná...

12. Když se řekne pojem Drážďany, co se Vám vybaví jako první?

13. Jaká z těchto turistických atrakcí by vás lákala více při pohledu na Drážďany?

Z vyhlídky stromu Babisnauer Pappel

Z věže Skyliner Dresden

14. Zdůvodněte prosím Váš výběr obrázku z předchozí otázky:

15. Které z těchto míst a památek jste navštívili, zaškrtněte?

- Blaues Wunder/modrý zázrak
- Brühlsche Terrasse/Terasy Brühl
- Frauenkirche - kostel
- Zámek a park Pillnitz
- Topol - Babisnauer Pappel
- Semperoper - Semperova opera
- Galerie Zwinger
- Moritzburg zámek
- Jiná...

16. Která fotografie téhož místa na vás působí atraktivnější atmosférou?

V zimě přes den

V létě v noci

17. Vrátili byste se do destinace znovu?

ano ne

9.2 Příloha č. 2 Fotografie

Obrázek 15: Knížka od Magdaleny Flügge o topolu

Zdroj: Petříková (2019)

Německá kniha od Magdaleny Flügge vydání z roku 1995. Publikace pojednává o historii stromu Babisnauer Pappel a autorka ve své knize představuje různé informace o této přírodní památce. Zabývá se jeho historií, podobou a událostmi, které proběhly za dobu jeho existence. Vydání bylo zakoupeno skrz antikvariát.

Obrázek 16: Cesta vedoucí k topolu

Zdroj: Petříková (2018)

Cesta, která vede od parkoviště k osamocenému topolu. Auto lze nechat přibližně 500 metrů od přírodní památky. Poté se musí už pěšinou přes pole.

Obrázek 17: Most Balues Wunder/Modrý zázrak v Drážďanech

Zdroj: Petříková (2017)

Obrázek 18: Podzimní Brühlovy terasy v Drážďanech

Zdroj: Petříková (2017)

Obrázek 19: Pohled na park Grosser Garten

Zdroj: Petříková (2008)

Obrázek 20: Pohled ze zámku Lingnerschloss na Labe a Drážďany

Zdroj: Petříková (2018)

Pohled ze zámeckého balkónu a vpravo v dále most Waldschlösschenbrücke.

Univerzita Hradec Králové
 Fakulta informatiky a managementu
 Akademický rok: 2018/2019

Studijní program: Ekonomika a management
 Forma: Prezenční
 Obor/komb.: Management cestovního ruchu - německý jazyk
 (mcr-p-n)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Petříková Renata	Horní 250, Hradec Králové - Roudnička	11600340

TÉMA ČESKY:

Genius loci turismu zvoleného regionu Evropy a světa s důrazem na autenticitu - region Drážďany

TÉMA ANGLICKY:

Genius loci of tourism a selected region of Europe and the world with an emphasis on authenticity - the region of Dresden

VEDOUcí PRÁCE:

doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc. - KRCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cíl práce: Zhodnocení a vystižení genia loci turismu zvoleného regionu Evropy a světa s důrazem na autenticitu - region Drážďany.

V teoretické části práce bude vystižena charakteristika základních a klíčových pojmů z oblasti cestovního ruchu. V práci budou představeny obecné předpoklady CR. Informační minimum věnované Německu, Sasku a konkrétně městu Drážďany. Dále zde budou uvedena teoretická východiska pojetí genia loci. Konkrétní historická přírodní památka a její vliv genia loci.

V praktické části budou analyzovány dotazníky vyplněné návštěvníky daného regionu i účastníky, kteří by region rádi navštívili (dotazník bude vyhodnocovat atraktivnost této oblasti a zkoumat, znalost či povědomí dotazovaných o pojmu Genius loci)

Praktická část bude též zaměřena na řízený rozhovor s pracovníkem cestovní agentury (jaký je zájem o prodej zájezdu, rozbor zjištěných údajů o poznávacím zájezdu)

Výsledkem této bakalářské práce by měla být zjištěna atraktivnost, zapůsobení destinace na návštěvníka a osobní případová studie.

Osnova práce:

1. Úvod
2. Cíl a metodika práce
3. Literární rešerše
4. Teoretická část
  - 4.1 Obecná teoretická východiska
  - 4.2 Teoretická aplikace
5. Praktická část
  - 5.1 Tematická a realizační východiska, metodické poznámky
  - 5.2 Shromáždění podkladů a průběh šetření
  - 5.3 Zpracování a interpretace výsledků
6. Shrnutí výsledků
7. Závěry a doporučení
8. Seznamy použitých zdrojů
9. Přílohy

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

1. PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost cestovního ruchu. Hradec Králové: Gaudemus, 2014. ISBN 978-80-7435-329-1.
2. TROUSIL, Michal a Veronika JAŠÍKOVÁ. Úvod do tvorby odborných prací. Hradec Králové: Gaudemus [i.e. Gaudemus], 2015. ISBN 978-80-7435-542-4.
3. ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.
4. EGERT-ROMANOWSKA, Joanna a Małgorzata OMILANOWSKA. Německo. Vyd. 3., (rozš.). Přeložil Josef KOVAL. V

Praze: Ikar, 2008. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-0998-1.

Podpis studenta:

Datum:

10.10.2018

Podpis vedoucího práce:

Datum:

10.10.2018